ՆԻՄԷ ԲՕ 1914 — 1883 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 27 ՇԱԲ — ԵԼՅԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՍՏՐ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՍՏՐԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՈՅԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՂՕՆԼ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիէ 20 դրուշան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՋԻՒՆ

Կիր սէնէլիք . . . . . 200 դրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւշ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՋԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Կիր սէնէլիք . . . . . 240 դրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէ . . . 5 դրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »

ԻՍԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրը սարրաֆիկէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ 3 իւնճիւ սահիֆէլէրէ . . . 6 դրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զիյատէ միւտէթ իչիւն իլանաթա այլը բազարլըգ օլուր։

Մէվատը նէֆիսա տայիր պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ ուէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագտըր։

40 ԲԱՐԱ.

Խարբէրանէսի, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպասը, Սթամպոլոս Պապը Ալի հատտէսինէ նումէրօ 20 խատէտ տիր։ — Կազէթանըն ումուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քէտֆիֆէի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագը կիսի, քէտֆիֆէի մէքէթիպկին տախի անըն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իսէր։

ԻԹԹԱՐԸ ՄԱԽՕՌՈՒՍ

Սէնէ պաշընդն թէգարրուպը միւնասէպէթիլէ հիսապլարըմըզը գարայանաճաղըմըզտան, կէրէք թաշրատա վէ կէրէք Տէրսաատէթէ պուլունան ապանէլէրիմիզտէն, վէ կէրէք թաշրալարտա կազէթամիզդն ումուրընը թէսվիյէյէ հիմմէթ պուլուրան զէվաթատան իտարէմիզէ տէնի օլանլարդն լութֆէն հիսապլարընը թէսվիյէ էյլէմէլէրի խասսէթէն ըէճա ու իսթար օլընը։

ԿԻՒՆԼԻՒԲ ՀԱՎԱՏԻՍ

Մէնիֆէսթին պէյանընա կէօրէ, կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ Մէզահիպ միւտիրի Զիյվէր պէյ՝ Բում բաթրիգխանէսինէ կիտէրէք, զաթը հազրէթը Բատիշահինն՝ չիմտիքի եանլըշ անլայընընտան տահա ուզուն միւտէթ ատէմը տէվամը արզուսընտա պուլունընտրգլարընը, վէ Բում թէպաի սատրգասընդն քէնտի սէվկիւլիւ Բաթրիգլէրինտէն այրըլմամալարը իչիւն Բաթրիգը միւշարէլէյէնին խմիֆասընը գապուլ պուլուրմամագտա պուլունընտրգլարընը, վէ Բաթրիգլիք պէրաթընդն սապրգը վէճճիլէ գալէմէ ալընմասը իչիւն էվամիրը Շահանէ չէրէֆսուտուր իմտիյինի Բում Բաթրիգի էֆէնտիյէ թէպշիր էյլէմիշ, վէ էմրը Բատիշահի մուճիպինճէ Բաթրիգ ալիք մէմուրիյէթը միւհիմմէսինէ տէվամ իմմէսինի Բաթրիգը միւշարէլէյէնէ թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

Բաթրիգ Եօվաքիմ էֆէնտի՝ խաքիբայի հազրէթը Շէհրիարիէ օլ պապատ արզը թէչէքքիր իմտիքանն ոնրա, Զիյվէր պէյ բաթրիգխանէտէն ավտէթ իմմիշ տիր։

Ագշամ ալաֆր սաաթ 10տա միրը միւշարէլէյէ՝ թէքրար Ֆէնէր բաթրիգխանէսինէ ազիմէթ իտուպ, Ինոնդ Եօրթուսու մունասէպէթիլէ կէճէ եարըսընտա իճրա օլունան զիկնէթը ըուհանիյէյի պիզզաթ բաթրիգ էֆէնտինին իճրա էյլէմէսինէ տարը արզուի Շահանէյի հավի սէր թապիպը հազրէթը Բատիշահի Մավրէեէնի բաշա հազրէթլէրինդն պիր մէքթուպընը Եօվաքիմ էֆէնտիյէ թէսլիմ էյլէմիշ իսէ տէ, բաթրիգը միւարէլէյէ՝ պիր գաչ կիւնտէն պէրու տիւշար օլտըզը նամիզաճլըգտան նաչի զիկնէթը ըուհանիյէի մէզքիրէյի իճրա ի-տէմէմիշ տիր։

Պու սապահքի վէֆթտա տախի պէրվէճճը ալթի օգունմուշ տըր։

«Տիւնքի կիւն Ֆէնէրտէ Բում բաթրիգխանէսինտէ Բում ճէմաաթընընն մէճլիսը ճիմանի վէ ըուհանիի իճթիմա իմմիշ վէ ագշամա գատար միւզաքէրաթտա պուլունմուշ տըր։

«Միւզաքէրաթընն նէթիճէսի օլարագ, Բաթրիգ հազրէթլէրի ֆինճի տէֆա օլմագ իւզրէ խմիֆալարընը իթա վէ քէյֆիյէթի հիւքիւմէթը Սէնիրյէ պէյան էյլէմիշլէր տիր։

Իշ Պապը Ալիճէ եինէ էվվէլքի հալտէ օլուպ, պու իսթիֆամ սալիսէ նէ՝ տէնիլէճէկի պիթթապ մէճճուլ տըր։»

* * *

Բում բաթրիգխանէի Սինոդընընն էմրի մուճիպինճէ, իշպու եօրթու կիւնլէրինտէ բաթթանթատա հիշ պիր Մէթրօբօլիտ վէ եա պաշ բարաղ Բում քիլիսէլէրինտէ Գուստասը Շէրիֆ թագտիս իթմէմիշ տիր։ Գունընն սէպէպի չու իմմիշ քի, Բաթրիգ Եուվաքիմ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ բաթրիգիքիքտէն իսթիֆա վէ Տէրսաատէթ սէրբիսգօրսուլուղընտան քէֆֆը եէտ իմմիշ օլմագլա, Տէրսաատէթտէքի Բում քիլիսէլէրինտէ Գուստասը Շէրիֆ թագտիսի իչիւն մէթրօբօլիտ վէ եա սարը ըուհանի մէնսէտտարանա ըուսաթ վէրմէկէ, Օրթօտօքս քիլիսէսի գավանինի ահքեամընճա էյան հիչ պիր հիւքիւմէթը ըուհանիյէ պուլունմամագտա տըր։ Թապիրը ախէրլէ բէիսը ըուհանիսի միսթէֆի պուլունտուղունտան Օրթօտօքս Քիլիսէսի՝ քէնտուլի պու սըրատա եաս ու մաթէմ իչինտէ ատտ իթմէքտէ տիր։

—

Սատրազամ հազրէթլէրի՝ Շարգի Բումէլի վալիսինէ պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, Պապը Ալիյէ շիմտիյէ գատար նէ մըգտար վէրկի թէէտիյէ օլունուր իսի իսէ օ մըգտար վէրկինին պիւտէէտ գայտ օլունմասընը էմր ու իխթար պուլուրմուշ օլմաղլա, վալի միւշարիւէյէ՝ իյճապը իճրասընա գարար վէրիլմէք վէ Պապը Ալիյին միւտտասընա միմէքին մէրթէպէ մուվաֆագաթ օլունմագ իւզրէ, մէքթուպը մէզքիւրրն պիր սուրէթին մէճլիսը ումմիյէ կէօնտէրմիշ տիր։

Մ-ուտ- կազէթասընընն պէյանընա կէօրէ, Պապը Ալինին թագտի՝ Շարգի Բումէլի վարիտաթընընն 10տա 3ի նիսպէթինտէ իմիշ։

—

Ալէգօ բաշա հազրէթլէրինին եէրինէ Բումէլիի Շարգի վալիլիյինէ կիրիտ վալիսի Ֆոթիատէս բաշա հազրէթլէրի իլէ Շարգի Բումէլի միլիս ասքէրի գումանտանը Սթրէքէր (Բաշիտ) բաշանընն նամզէտ կէօսթէրիլմէքտէ օլտըզընը Լ-ուրէ- եազըյօր։

—

Ֆիրիպէտտէ նէշր օլունան պիր կազէթանընն պէյանընա կէօրէ, պիր «Լիպէրալ» եանի սէրպէսթի թարաֆտարը իմզասըյլա Սիսամ պէյի Ատսօսիտս բաշա հազրէթլէրինէ Էրէտաչէն եազըլան վէ նասրլա վալի Ալէգօ բաշանընն եէտինէ կէչէն պիր մէքթուպտա, եէնի վալինին նասպը Լիպէրալլար եէտինտէ օլտուղու, վէ էկէր Ալէգօ բաշա Լիպէրալ ֆիրգասընա իպրապը սատագաթ իթմէդիսէ, ֆիրգատի մէզքիւրէնին Ատսօսիտս բաշայը Շարգի Բումէլի վալիլիկինէ նամզէտ կէօսթէրմէք նիյէթինտէ պուլունտուղու իչար օլունմուշ տըր։

—

Սէլանիքտէքի Բումբէհալիրինին զամմազամալարը իւզրէրինէ, Գուգուշ նամ մահալին պազը Պուլկար մուալլիմլէրի՝ բոլթիգա թէօհմէթիլէ հապս օլունմըշլար տըր։

—

Տիւնքի կիւն թահթը ըիյասէթը հազրէթը Սատրազամիտէ օլարագ, ումուրը Տախիլիյէ վէ խարիճիյէ վէ Ալիյէ վէ Էվգաֆ նազրընընը իլէ Շուրա-Տէվլէթ ըէիսի բաշալար հազարաթընտան միւբէքքէպ ֆէվգէլատէ պիր գոմիսիոն իճթիմա իթմիշ տիր։

—

Ալթինա կազէթալարընընն պէյանընա կէօրէ, Սթամպոլոս պապը Բումանիալըլար՝ Բում միլլէթի ալէյհինտէ հագարաթ ու միւֆթէրիյամը հավի օլարագ թիւրքճէ պիր խայլի քիթապ թապ իմտիրիպ, Մագէտոնիա վէ Թրակիա, (Մանասթըր վէ Էտիրնէ) վիլայէթլէրինտէ պուլունան Միւսլիմանլարա տաղրթմըշլար իմիշ։

—

Տէյլի Թէլէգրաֆը պէյանընա կէօրէ, Թարապլուսը Ղարպա հիճրէթ իթմիշ օլան պիր խայլի թուրնուգըլար Սուտանա հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

—

Գրպրըս ատասընտա քէտին օլուպ էմնաքը Հիւմայունտան մատտուտիէթի իտտաա օլընան պիր թագըմ էմլաք հէօճէթլէրինի թէտգիգէ մէմուր գոմիսիոնը մախսուս՝ պու պապտէ վէրտիկի գարարը հավի մաղպաթալը մագամը ճէլիլը Սատարէթուզմայա թագտիմ իմմիշ, վէ պու մաղպաթ՝ մէճլիսը վիւքէլատա իմտնը միւզաքէրէյէ պալընտրգտան սոնրա արզա կէօնտէրիմիշ օլտըզընը Լ-ուրէ- եազմըշ տըր։

—

Ֆիլիպէտտէ եէնի նէշր օլունմադա պապշայան թիւրքճէ Հէլալ նամ կազէթա՝ իլք նոմէրօսունտա, եէնի Զաղրա հէվալիսինտէ ժանտարմալարյա գավկա իտէն Միսսիմանլարընն հայտուտ օլմամէրկ Պուլկարիսթանտան կէլմէ ըրզէհլի մուհաճիրլէր օլտրգլարընը վէ ժանտարմալարընն իսէ սիլահսրզ ատամալար իւզէրինէ պիլհիճիմ անլէրի գաթլ էյլէմիտիյէրինի եազմըշ օլտուղունտան, մուհարրիրի Շարգի Բումէլի հիւքիւմէթի թարաֆընտան թահթը իսթինթագա ալընմըշ տըր։

—

Կէօմիւք թարիֆալարը իլէ թիճարէթի ահանամէլէրինին թէճտիտի զըմընընտա իճրան միւգաքէրէյէ մէմուր գոմիսիոնը մախսուս պու քէրրէ մաղպաթասընը Պապը Ալիյէ թագտիմ իթմիշ օլտըզընտան, մէճլիսը խասսը միւքէլա՝ մէզքիւր մաղպաթա հագգընտա իքի տէֆա իճրան միւզաքէրաթտա պուլունմուշ տըր։

Իշպու մաղպաթանընն պիրէր սուրէթի էճնէպի սէֆարէթլէրինէ թէպղիղ օլընաճագ իմիշ։

—

Պապը Ալի իլէ ինկիլթէրրա սէֆարէթի միանընտա միւղաքէրէսի պիր զէմանտան պէրու տէվամ իսէն թիճարէթ ահանամէսի մէսէլէսի էլան թէմիլլէրէպիր օլամմըշ տըր։ Սէֆարէթը միւարէլէյէ՝ կէլէճէք յուլիս 4տէ մինգագիսէ օյանագ օլան մէօհլէթին թէմտիտինի թալէպ իթմէքտէ իմիշ։

—

Լիգագի նէպարէթինին էմրը իսլահը խուսուսը Պապը Ալիճէ նազրը տէդգաթա ալընընը տիւն եազըլմըշ իսի։

Իշիտիտիյինէ կէօրէ, իշպու իսլահամընն կկսի էսասա միսթէնէտ օյմագ լազըմ կէլճէճ յինի թէպտիդ վէ իճրասընը թէէմին էյլէմէք իւզրէ տէվարին մէմուրինը միւթէհայիանընտան միւրէքքէպ պիր գոմիսիոն թէշքիլ պուլուրմուշ, վէ իշպու գոմիսիոն Պապը Ալիտէ ազտը իճթիմայա պաշլամըշ տըր։

—

Գահիրէտէն եազըլտըընա կէօրէ, ժէնէրալ Հիքս բաշանընն մաղլուպ վէ բէրիյան օլան օրտուսընընն պագիյէլէրի՝ Մէլպախտէ Ալաէտտին բաշանընն թահթը գոմանտասընտա թօրանրգ, Մէհտիյի մաղլուպ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։ Մէրգում եալանճը բէյդամպէր՝ Օպէիտէ ավտէթ իթմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր, դիրա սաքէրի քէնտիսինի եիւզ իւսթիւ պրագմըշ տըր։

ԹԷԼԵԿՐԱՖ

Ազանս Հավաս ֆոմբանեաոը Բոլոֆընան մանիֆեստոյը Բիւգլիզ օլանան Շիվէնէ-ֆլար տըր։

Վիէննա 7 յունվ.

Մ. ամ կիէրս մահը հալին 19ընտա պուրատա պէքլէնմէքտէտիր։

Բօմա 7 յունվ.

Զաղի Մուխթար բաշա քէնտի մայէթի իլէ պէրաբէր պուրայա մուվասէլէթ իթտի։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրսաատէթտէն Վիէննանընն Բուլէրիէ Գազէթասընա եազըլտըընա կէօրէ, Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նազրը Իզզէթ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ խաքիրաի հազրէթը Շէհրիյարիյէ պիր լայհա թագտիմ իտուպ, պունտա պիլճիմմէլ մէմալիքը Մահրուսէի Շահանէտ բօսթա իշլէթմէք հագգը եալընըզ տէվլէթը Օսմանիյէյէ, պիտ վէ միւհնասընը օլմասընը իսթիրհամ իթմիշ, վէ խիթամը մէգալէսինտէ էյլէմմ Օսմանլը բօսթալարընընն մաթլուպ պիր սուրէթտէ պուլունտուղունու, վէ շիմտի 1876 սէնէսինտէն տէօրթ գաթ զիյատէ բօսթախանէ քիչատ օլընադրագ էլհայէթու հազիհի մէմալրքր Շահանէտտէ 4000 Օսմանլը բօսթա իտարէխանէսի մէվճուտ օտուղընը արզ ու պէյան էյլէֆյ տիր։

Զաթը հազրէթը Շէհրիեարի իլէ Պապը Ալի Իզզէթ էֆէնտի հազրէթլէրինին իշպու լայիհասընը քէմալը թէվէճճիհ վէ հիսնիհ մուվաֆֆագաթլա թէլագգը պուլուրմուշլար տըր։

—Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտոֆ էվվէլքի կիւն հուզուրը Շահանէյէ գապուլ պուլուրմուշ տըր։

—Մէրսին իլէ Ատանա արասընտա պիր տէմիր եոլ ինշասը իչիւն պունտան ագտէմ իմիյազ ալընմըշ օլմաղլա, թարիգը մէզքիւրընն քէչճ ու ինշասընա պէտ իթմէքիւզրէ ճումա էրթէսի կիւնիւ թէչէպաիւսը մէզքիւր պաշ միւհէնտիսի Մ. Բօս Թարլօր օլ թարաֆա ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Կէլէճէք ճումա ագշամը Ինկիլթէրրա սէֆիրի թարաֆընտան պիր պէօյիւք զիյաֆէթ քէչիտէ օլունաճաղը կիպի, էրթէսի ագշամ տախի զայէթ միւքէմմէլ պիր պալօ վէրիլէճէք տիր։

—Ավթրիա տէվլէթի թարաֆընտան պապը մէմուրինը քիրամ հազարաթընա նիշանլար վէրիլմիյի եազըլմըշ իսէ տէ, նէշրիյաթը վագբատա պապը նէգահս օլտուղընտան, պու քէրրէ տէվլէթ տէսմիրէս օլունան մալիմաթը սահիհէյէ պէրվէճճը աթի տէրճ օլունուր։

Խարիճիյէ նազրը Արիֆի բաշա վէ Ատիյէ նազրը Ասիմ բաշա հազարաթընա Լեոթոյ նիշանընն-դիրիճի ինիլ-դէ-ինտէն պիրէր գըթասը, վէ Նաֆիա նազրը Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինէ Գ-ուրդ դը Ֆեր նիշանընն պիրինճի ռիթպէսինտէն պիր գըթասը, վէ Խարիճիյէ նէզարէթի թէրճէմանը Կիւլպաեան Միքայէլ էֆէնտի իլէ Բօմա սէֆարէթը Սէնիրէսի իքինճի քեաթիպի Սիմոն էֆէնտիյէ տախի մէզքիւր նիշանընն իւչինճի ռիթպէլէրինտէն պիրէր գըթասը իճրա օլունմուշ արը։

Մէզքիւր նիշանլար՝ պու քէրրէ Ավստրիա սէֆարէթինտէն Պապը Ալիյէ թէսլիմ գըլընմիշտըր։

—Կէչէն ըէճէճէնպիհ կիւնիւ Եէտիգուլէ ճիվարընտա 40 եաշընտա պիր Բում շըմէնտրֆէրին ալթընտա գալարագ էզիլէպ վէֆատ իթմիշ տիր։

—Լտիրնէյէ 10 քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ Տէմիրթաշ մէվզէֆի բօսթա չիւպէսինէ պատտա էմանէթ վէ նիմունէ տախի գապուլ օլունաճաղը, վէ ինէպօլույա գարատան 30 քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ Ապոթայա ատի վէ թէահհիւրլիւ մէքթուպ նագլ ու թէաթի օլունմագ իւզրէ բօսթա չիւպէսի քիչատ իտիլտիի բօսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթինտէն իլան օլունմուշ տըր։

—Գունտան 13 կիւն էվվէլ Սէլանիքտէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղը հալտէ ֆուրթունա հասէպիյլէ Ալյնօրօզա իլթիճա իթմիշ օլտուղընը տիւն եազըլըմըշ իտարէի Մախսուսէնին Լ-ուֆֆէյէ նամ վաբօրը տիւն սալիմէն Տէրսաատէթէ վիւրուտ իթմիշ տիր։

—Իտարէի Մըսրիյէտէ պուլունան Թաչոզ ճէզիրէսի միւթէսարրըֆ-ԱՂընա պու քէրրէ թարաֆը խըտիվիտէն իպրահիմ Ասֆի պէյ էֆէնտինին թային վէ էօհտէսինէ բրիթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի թէվճիհ պուլուրմուղը իչիտիմիշ տիր։

—Ալէմանեա հիւքիւմէթի՝ Թէհերանտա պիր սէֆարէթ իհտաս իթմէք նիյէթինտէ տիր։

—Ապաֆր. դեկտեմբերին 27սինտէ կէճէլէյին Պօսնատա Զէպցէ նամ մահալտէ չիտտէթլի պիր զէլզելէ վուգու պուլուպ, էհալի տիւյսրը խէվֆ ու հէյէճան օլարագ տաղլարա ֆիրար իթմիշտիր։

—Աթինա Պանդասընն իսթիգրազ գուրասընն պիրինճի իքրաժիյէսի՝ Աթինատա պիր մէքթէպը իպթիտայիտէ ֆագիր պիր միւտերրիսէ իսապէթ իթմիշ տիր։ Մէրգում՝ մէզքիւր բիյանգօնընն 2 ֆրանգ գըյմէթինտէ օլան պիր Բրօդ-ինի սաթընն ալմագ իչիւն իլք ագշամը մէքթէպ նազրընընտան պիր ֆրանգ իսթիգրազ իթմիշ նլմաղլա, մէզքիւր իքրամիյէնին եարըսընը մէրգում նազրա վէրմիշ իսէ տէ, մումաիլէյհ՝ քէմալը ալիճէնապլըզընտան նաչի պունա քէնտիսինին հազգը օլմասընընը պէյան վէ եալընըզ էօտիւնճ վէրտիյի պիր ֆրանգը թալէպ էյլէմիշ, վէ բէք չօգ իսրամ վէ իսրարը իւզրինէ եալընըզ 10.000 ֆրանգը գապուլ իթմէյէ մուվաֆագաթ էյլէմիշ տիր։

—Տիւնքի Մ-ուտ-ընն պէյանընա կէօրէ, բազար կիւնի Օրթաքյօյտէ պէյիւք պիր խասամ վէ ֆաթ իտուպ, ճէնգէսի մուհանթան սուրէթտէ իճրա օլունմուշ վէ իքի պինտէն միւթէճավուզ ճէօմաաթ հաղը պուլունընդը կիպի, մահալը մէզքիւր քիլիսէսի Ֆարգիշի Արթ. Ցակոբ Աշոտ վարդապետ տախի տէօրթ բարաղ իլէ պէրապէր Սինակօսյա կիտէրէք օրատա պիր մահալը մախսուստա թէվագգուֆ իթմիշ։ վէ ճէնգէ իպատէթխանէտէն չըգարըլըպ մէզարլըղա կէօթիւրուտիւկի էնատտ տախի, բարազլար եինէ բէֆագաթընտա օլտըզը հալտէ մումաիլէյհ վարդապետ՝ Եահուտի խախամիարը իլէ պէրապէր ճէնգէնին էօնիւնտէն եիւրիւմիշ վէ թագգիսթանա գատար կիթմիշ տիր։

Պիկիմ տէ ալտրյբմզ մալիմանթը մախսուսէյէ կէօրէ, մումաիլէյհ Տ. Ցակոբ վարդապետին իշպու հարէքէթի՝ պէյն էլ էհալի պազը կէօնա գիլ ու գալը մուճիպ օլուպ, քիմիսինին թաստիպ ու թէզեիֆինէ ուղրամըշ վէ քիմիսինին տախի մէտոն ու թահսինինէ մազհար օլմուշ տըր։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սըրբազան հազրէթլէրի՝ Մայր եկեղեցի Թաղ Խորհուրդընն խմիֆասընը գապուլ իթմէյէրէք, հէյէթը մէզքիւրէյի չաղբրրպ հիչ օլմադան Ս. Ծնունդ կիսէրինտէ մէմուրիյէթլէրինէ տէվամ իթմէլէրինի նասիհաթ իթմէսինի բաթրիգ վէքիլի Բուսճուգլեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ էմր իթմիշ օլմաղլա, վէքիլը մուամալէյէ՝ մէզքիւր Թաղ Խորհուրդ հէյէթինի տավէթ իլէ չօգ նասիհաթ իթմիշ իսէ տէ, խմիֆալարընը կէրի պտրմաղա մուվաֆֆագ օլամըշ տըր։

—

Պիր գաչ սէնէ ագտէմ Տիյարպէքիրտէ միւհիմմէրեգ օլան Ս. Կիրակոս քիլիսէսինին ինշաաթը խիթամ պուլուպ, իշպու էպնիյէի մուգատտէսէ զայէթ նէֆիս պիր ուսուլը միյմարի իլէ վէ պիր վաղիյէթը վասիա իւզրինտէ պինա օլունմուշ վէ պիր խաթթ իւզէրինտէ 7 խորանը հավի իմիշ։ Ինշաաթը մէզքիւրէ իչիւն 6-7000 լիրա գատար սարֆ օլունուպ, պու մէսարիֆէ եալընըզ 40-50 քիչի իշիրաք իթմիշ վէ կիւպէնկեան էֆէնտինին չէհրը մէզքիւրտէ պուլունան մասլահաթ-կիւզարը 200 լիրա իթա էյլէմիշ տիր։

Իշպու եէնի քիլիսէ հէնուզ թագտիս օլունմամըշ տըր։

—

Պաղատա Առաջ. Փոխանորդը Նաճարեան Գեր. Տ. Փիլիպոս Սրբազան Ուրֆա (Եդեսիա) չէհրինէ ուղրայըլ օրատան տա Հալէպ իւզէրինտէն օվս թարիգիյէ Պաղատտա միւթէրահի օլմուշ վէ սապգդ մահը մէմուրիյէթի օլան Տիյարպէքիրէ հիչ ուղրամամըշ տըր։

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէ . . . 5 դրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »

ԻՍԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրը սարրաֆիկէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ 3 իւնճիւ սահիֆէլէրէ . . . 6 դրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զիյատէ միւտէթ իչիւն իլանաթա այլը բազարլըգ օլուր։

Մէվատը նէֆիսա տայիր պէնալէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ ուէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագտըր։

40 ԲԱՐԱ.

Բուհանիի մուամիլէյհ Պաղատտա միւվասէլէթ իտուպ էհալիի մահալլիկ թարաֆընտան քէմալը մուհասապէթլէ գապուլ օլունմըշ վէ մահկէ օն լիրա մաաշ թախսիս իտիլմիշ տիր։

—

Աթիտէքի զէվաթ՝ թէգարրուպ իտէն եօրթուլար միւնասէպէթի իլէ վիզիթա իթթարնտան վէ գարթ տը վիզիթ իրտարընտան մուաֆ օլմագ իւզրէ Բանկաթիտէ վագը Ս. Ցակոբ նամ էրմէնի Գաթօլիք խասթախանէսինէ աթիտէքի իանաթը իթա էյլէմիշլէր տիր։

Սիմ մէճիա ատէտ

Ալլահվէրտիզատէ Ցովհաննէս էֆ. 2
Աշնաւուր Անտօն » 1

—

ՅՈՒՅԱԿ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

1883 տարւոյ Հանգանակութեան ի նպաստ Ազգային Հիւանդանոցի

Լ. Օսմ.

Հինգերորդ ցուցակին գումարը 585½

Մեծ. Տեսչ.

Մատթէոս և Աբիկ Ունճեան 20
Սիմէոն և Սեպուհ Մաքսուտեան 8
Սարգիս Զրաճեան 8
Կարապետ Համամճեան 8
Խաչիկ և Սարգիս Թօքհանէլեան 5
Աւետիս Հաբէնց և եղբայր 5
Գ. Ե. Ն. Եսահան եղբարք 4
Ցարութիւն Ցընտրգլեան 4
Մկրտիչ Ճանըմեան 4
Կարապետ Թիրեաքեան 2
Զաքար Շտոյեան 2
Սարգիս Աբրահամեան 2
Տիգրան Տավուտեան 2
Կիւլպենկ Կիւլպենկեան 2
Համբարձում Տէօքմէճեան 2
Յովհաննէս Մ. Կիւմիւշեան 2
Խաչիկ Ալլահվէրտի 2
Աւետիս Շամանճեան 2
Կարապետ Կիւմիւշկերտան 2
Մաքսուտ Շահպազեան 2
Համբարձում Միրաքեան 1
Ցակոբ և Միհրան Զօպանեան 1
Պետրոս Գավաֆեան 1
Աւետիս Աբեանեան 1
Կարապետ Ինճէեան և Ընկ. 1
Խաչիկ Պագգալեան 0¾

Գումար 677¼

Ի դիմաց Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր Ատենապետ
Տ. Կէորգ Չէրէրան Մ. Ցակոբեան

23 դեկտ. 1883

Գրաս. Ակգ. Հիւանդցի.
Կ. Պոլիս

ԲԱՍԱՏԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ

Սրբազան հովանի

Դեկտ. 27/8 յուն.

	Մր.	Տէս.
Կիւնէշին տօրմաղը	2	12
Էօյլէն	7	6
Թէքմիլ այ Բում դեկտ.	31	
Պու սապահ սաաթ 5, 19տա		
Միզան իլ հավա (պարօմէթր)	764.6	
Միզան իլ հարաբէ (թէրմոմէթր)	4.5	
Եիւզտէ օլան տէրէճէի բուխթուպէթ	57	

Բիւզկեարընը իսթիգամէթի՝ Ճէնուպը Ղարպի, գուվվէթսիզ

ՆԷՖԻՍ ԽԱՄՈՒՐ ԻԾԻԼԷՐ

Իւսկիւտարտա Սէլամսըզ ճատտէսինտէ գուլունըն գարշրսընտա 345 նոմէրօլը Մկրտիչ աղանրն գահվէխանէսինտէ ալա վէ նէֆիս պագլավա վէ համաիլ վէ բաստա վէ ճէիպատէմ վէ սաիր պու միսիլու թաթը վէ խամուր իշիլէր էհվէն ֆիյաթլա ֆիւրուխթ օլունմագտա օլտըզը սահիպի թարաֆընտան իլան օլունուր։ 3—3

ԻԼԱՆ

Շէհրիմիզին բէք մաարուֆ էճզաճըլարընտան պուլունան Մ. ժ. Ալէքսան՝ քէնտի էճզախանէսինի եէնի ճամի հավլիսինտէն գաղէ Գաբուսընտա կէօմրիսին գարշրսընտա 43 նիմէրօլու մաղազա նագլ իթտիկինի վէ էվվէլքի կիպի զայէթ էհվէն ֆիյաթլա հեր նէվի էճզա վէ մուալէճաթը նէֆիսէ պուլունտուղունու քէնտի միէթատտտ միւշթէրիլէրինէ վէ ումումի էհալիյէ իլան իտէր։

Մէզքիւր մաղազատա Նօրվէկիատան ճէլպ օլունմուշ Մօրինա պալըգ եազը տախի պուլունուր։

ԹԱՐԻԽԻ ԷՎՐՕՊԱՅԻ ՃԻՏԻՏ

ԻՆՆԻԼԷՏԵՐԱ ԲԵՐԵԴ

28

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ-ԱՄԷՐԻԳԱ

1760 սէնէսինտէ, Ինկիլթերրան Ամերիգա միսթէմիքեաթը նուֆուսու, 3,000,000ա իպլաղ օլանմուշ իսի։

Ինկիլթերրա տէվլէթի, քէնտի Ամերիգա միսթէմիքեաթնա, այրըճա քէնտիլէրինի իտարէ իթմէք (Սէրթ Կէվրինմէնթ, Եանի Ինվնօրինութիւն) վերիպ, Եաղընդզ սէնէտէ 2 միլիոն Ինկիլիզ լիրասնա իպլաղ օլանան թէքմիլ խարճի անգութիաներն Ինկիլթերրա իլէ վուգու պուլմասընը չարթ գօյմուշ իսի։

Ֆրանսըզլար վէ Սպանիալըլար իլէ, պայրճա Ամերիգա գրթասընտա վուգու պուլան ուգուն մուհարպէլէր, Ինկիլթերրա խազինէսինի ազըր պօրճլարա տիւշար գէլմէր, վէ Ինկիլթերրատա վերկիլէր բէք աղըրլաշմըշ օլտուղունտան, օլ հէնկեամտէ Ինկիլթերրա ըէիսի վիքէլասը պուլունան Մըսթըր Կրէնվիլ, մէղքիւր մուհարէպէլէրին պայրճա Ամերիգա միսթէմիքեաթընը մուհաֆազաք իչին վուգու պուլմուշ օլաբգլարընը սէպէպ կէօսթէրէրէք։ 1765 սէնէսի մարտըն 22սինտէ, Ամերիգալըլար իւղէրինէ պիր թագմ տավկա վերկիլերի վաղ իլէտի։

Ամերիգալը Ինկիլիզլէր իսէ, Ինկիլթերրա բարլամէնթօսունտա քէնտիլէրին մէպուսլարը պուլունմասընը հալտէ։ Ինկիլթերրա տէվլէթինին քէնտի իւղերլերինէ պիր վերկի գօյմասա հագգը պուլունմամասընը պէյան իտէրէք, վէ պա խուսուս մէղքիւր մուհարէպէլէրտէ քէնտիլէրինին տախի միլիոնլար սարֆ իթմիշ օլտուգլարընը մէյտանա գօյարագ, ասըլ անա Ինկիլթերրա մէմալիքինին իթտիյի մէսարիֆէ, Ամերիգա իարիճի ախտուրմասընին եալընըզ քէնտիսինէ հասբ օլունմուշ օլմասը պիր մուգապէլէ քաֆի սաեբլամասը տրմէքտէ իսէրէք։

Անա մէմալիք քէնտի միսթէմլիքեաթընին իչպու իթիրազընա սալա էհէմմիյէթ վերմէտի, վէ Ամերիգա Ինկիլիզլերի տէ հիտէթէ կէլտիքլերինտէն, պիր թագմ արպէսալար գուհուրա կէլտի։

Ամերիգա Ինկիլիզլերի, քէնտի անա մէմալիքլերինին էմթասընը սաթըն ալմամասա գարար վերտիքտէն պայգա, հէր էյալէթտէն, Նիու Եորգ չէհրինտէ թէճէմմիւ իտէճէք օլան իլք գօնկրէս մէճլիսինէ մէպուսլար կէօնտէրիլտի։

Մէղքիւր Գօնկրէստէ, անա մէմալիքէ տավկա վերկիսի վերիլմէմէսինէ գարար վերիլտի իսէ տէ, Մըսթըր Կրէնվիլ մէվզիւր իգթիտարտան տիւշմիւշ օլտուղունտան, անըն Եէրինէ կէչէն Բօքինկէմ հիւքիւմէթի, զամէն մէղքիւր վերկիլի լազմ իթմիշ իսի։ Վէ պու հալատա Ամերիգաեա վիսուլ պուլտուղունտա, բէք պէօյիւք պիր մէմնունիյէթ հուսուլէ կէթիրտի։

Ֆագաթ պիր սէնէ սօնրա պուիտարէ տախի տէվրիլիպ Մըսթըր Կրաֆթըն բէյիսի վիքէլա օլտուղունտա, Ամերիգա լիմանլարընա կիրէն ճամ, քեազըտ, չայ վէ պազը սայիր չէյլէրտէն վերկի ալընմասընա գարար վերիպ, հալպու քի Ամերիգալըլար հեր նէվի վերկիլէրե գարշը տուրտուգլարընտան, հեր նէ գառար 1770 սէնէսինտէ, չայտան մատատա սայիր հեր չէյ իւզերինտէ թարհ օլունան վերկիլէր լազմ իտիրտիլէր իսէ տէ, արթըգ պիր քէրրէ, իչլէր չըկըրտան չըգմաեա պաշլամըշլար իսի։

Ամերիգալը Ինկիլիզլէր, Ինկիլթերրատան կէլէն չայ եիքլիւ կէմիլէրին, քէնտի հումուլէրինի գարաեա չըգարմալարընա ըուխսաթ վերմէտիլէր։

Հինտիսթան Ինկիլիզ Շիրքէթինին չայ եիքլիւ իչ գրթա սեֆինէսի տախի Պօսթըն լիմանընա վասրլ օլտուղունտա, Ամերիգալը պիր թագմ Ինկիլիզլէր, եէրլի արապլար գրեաֆէթինէ կիրմիշ օլտուգլարը հալտէ մէղքիւր սեֆինէլէրի պաղըպ, թէքմիլ չայլարը տէնիզէ տէօքտիւլէր։

Պունուն իւզերինէ Ինկիլթերրա տէվլէթի (1774տէ) Պօսթըն լիմանընը գարառը։

Արթըգ ալէվ պաճայը սարմըշ իսի։

Անա վէ էվլատ մէմալիքլէր պէյնինտէ, իլք դան 1775 սէնէսի ապրիլին 19ընտա, Լէքսինկթընտա տէօքիւլտիւ։

Գօնկրէս մէճլիսի, Ֆիլատէլֆիատա թէքրարէն թէճէմմիւ իտէրէք, Ամերիգա միսթէմիքեաթընա, «Իթթիհատը Միսթէմիքեաթը Ամերիգա» իւնվանը վերիլմէսինի գարար թահթընա ալտըգտան սօնրա, պիր օրտու թէտարիքինէ տախի թէչէպպիս իյէտի։

Աղ վագթի զարճընտա, 20000 նէֆէրտէն իպարէթ իլք Ամերիգա օրտուսու, Պօսթըն չէհրինի մուհասէրէյ ալտը իսէ տէ, Ինկիլիզ ասքէրի թարաֆընտան կէրի սիւրիլտիւ։

Մէչհուր ճօրճ Ուաշինկթըն նամ ժէնէրալ, Ամերիգա ասքէրինէ գօմանտան նասպ օլունտու։

1776 սէնէսինտէ, Ամերիգալը պիր չօգ մաղլուպիյէթլէր տիւշար օլտուլար իսէ տէ, ասա մէյլուս օլմատըգտան պայգը, հաթթա մուզայիրի օլարագ, պիր թարաֆտան տահա ղիյատէ ճասարէթ քէսպ իթմէքտէ իսիլէր։

Սէնէյի մէղքիւր յուլիս 4ինտէ իճթիմա խտէն Գօնկրէս մէճլիսի Ամերիգա միսթէմիքեաթը նէմընը թէքրարէն թէպտիլ իսիպ, «Միւճթէմէաի Ամերիգա» նամընա գարար վերտիքտէն սօնրա, միլքին իսթիգլալիյէթինի տահի իլան իյլէտի։

1777 սէնէսինտէ, ժէնէրալ Եէյթս, Սարաթօգա նամ մահէլլտէ, 6000 նէֆէր Ինկիլիզ ասքիրինի զանֆլէթէ կէթիրպ մուհասէրէյէ ալարագ, քեանֆիսինի տէ էսիր թութտու։

Պու հէնկեամտէ, Ինկիլթերրա տէվլէթի տիկէր թարաֆտան տախ, Ֆրանսայա, Սպանեայա վէ հէնուզ տէնիզ իւզերինտէ պէգիրք գուվվէթի պուլունան Հոլանտայա գարշը տա մուհարէպէ իթմէքտէ իսի։

Ամերիգալըլար, պու ճիհէթլէ էրէյիճէ պախթիեար պուլունմագտա իսիլէր իսէ տէ, եէնէ էկէր ժէնէրալ Լաֆայէթին մաեէթինտէ պուլունան պիր Ֆրանսըզ օրտուսը քէնտի իմտատալարընա եէթիշմիշ օլմասա, հալլերի խարապ իսի։

Նէհայէթ Ինկիլիզլէր արթըգ մուհարէպէտէն օսանըպ, վէ պիր գաչ տէֆա տա պօգկունլար վերիպ, վէ Լուսուսիյէ Ամերիգա մուհարէպէսինէ թարաֆկիր պուլունմայան ֆրգա մէվգբի իգթիտարա կէչտիյինտէն, Ինկիլթերրա տէվլէթի, 1782 սէնէսի Նոյեմբերին 30ընտա, Միւճթէմէաի Ամերիգանըն իսթիգլալիյէթինի գապուլ իյլէտի վէ սուլհ ագտ օլընը։

Իշթէ պու օլտու չիմտի 50 միլեօն նուֆուսա վարմըշ օլան Միւճթէմէաի Ամերիգանըն 3,000,000-տան պաշլաեան տէվլէթիյինին իպթիտասը։

Պէօյիւք Նարօլէոնա գարշը Ինկիլթերրանըն մուհարէպէլէրի էսնասընտա, Ամերիգանըն թիճարէթինէ հասպէլզարուր միւտախէլէ վուգու պուլտուղունտան, վէ օր հէնկեամտէ Միւճթէմէաի Ամերիգա ըէիսի պուլունան Մըսթըր Մատիսընը, Նարօլէոնա իֆրաթ մէրթէպէտէ թարաֆկիր պիր զաթ օլտուղունտան, Ինկիլթերրա իլէ Ամերիգա պէյնինտէ մուհարէպէ գարուլարը քիչատ օլունուպ, իքի թարաֆ տախի չիտէթլէ պիրիպիրլերինէ չաթըշըրլար վէ բէք չօգ զիանլարա տիւչար օլտուլար։

Ֆրանսըզլար, Ամերիգալըլարըն իսթիգլալիյէթինէ սիլահլա եարտըմ իթմիշ օլարգ լարընտան, Նարօլէոն Պոնապարթ իլէ Ինկիլթերրա պէյնինտէ տէվամ իտէն ուզուն մուհարէպէտէ, Ամերիգալըլար տախի Ֆրանսըզլարա հիւսնիւ թէվֆիճիւ նազարը իլէ պաղըպ, հէման քէնտիլէրի տախի պիլմուգապէլէ սիլահլա Ֆրանսայա մուավէնէթ իթմէյէ մէյլալ պուլունուպ, թապիաթը իլէ Ինկիլիզլէրե տախի խոր կէօզ իլէ պաղմագտա իսիլէր։

Մուհարէպէ նիյէթի պուլունտուպտա եէրտէ, վէսիլէ տէ էքսիք օրմաղ։

Ինկիլիզ տօնանմասընտան պաղը թայիֆէ վէ պահրիյէ ասքիրի զիատէ մաղ ալմագ հավէսի իլէ Ինկիլիզ տօնանմասընտան ֆիրար իտիպ Ամերիգա տօնանմասը խըտմէթինէ կիրմէքտէ օլտրգլըրընտան, Ինկիլթերրա տէվլէթի, քէնտի ֆիրարիլէրինի էլտէ իթմէք իչուն, Ամերիգա սէֆինէլէրինի արաշթըրմագ հուգուգունու թալէպ իլէտի։

Զամէն պիր պէհանէյէ պաղմագտա օլան Ամերիգալըլար մէղքիւր իտտահատա հատտէն պիատէ էհէմմիյէթ վերիպ, Ինկիլթերրայա դարշը ամէչ սաչմատա պաչլամըշլար, վէ 1311 սէնէսի մայիսինտէ, Ամերիգալըլարըն Բըրէզիտէնթ նամ 56 թօրլու հարպ սէֆինէսի, Ինկիլթերրանըն Լիթըլ Պէլթ նամ 20 թօրլու սէֆինէսի իւղերինէ նակէհան հիւճում իթտիյինտէ, արթըգ թօրան ապղընը թութմագ գապիլ օլամատը։

Ինկիլիզ սէֆինէսինտէ 32 նէֆէր թայիֆէ թէլէֆ օրմուշ եատիսա վուրուլմուշ իսի։

Ամերիգալը գօմանտան, էվվէլ էմրտէ, Ինկիլիզ սանճաղընը սէչէմմէմիշ օլտուղընը պէհանէ իթտի։ պատէհու իլք աթէչի իսէն Ինկիլիզլէր օլտուլար տէտի։ ֆագաթ իքիսի տէ իսպաթ օլունամատը։

Հէր նէ գառար Ամերիգա հիւքիւմէթի պու պապտէ պայր իյզահաթլար վերտի, վէ Ինկիլթերրա տէվլէթի տախի անլէրի գապուլ իյլէտի իսէ տէ, թարաֆէյնտէ հիտտէթ օ տէրէճէլէրէ վարմըշ իսի քի, նէհայէթ Միւճթէմէայի Ամերիգա ճիւմհուրիյէթի քէնտի սապզը անա մէմալիքինէ գարշը աչըգտան աչըզա իլանը հարպ իթտի։

Իլք աթէչ Ինկիլիզլէրին Պէրվիտէրա նամ սէֆինէսի իւղերինէ վուգու պուլուպ, պիրի քէնտի գրթասընտա վէ տիկէրի տախ քէնտինտէն պէօյիւք պուլունան իքի գրթա Ամերիգա սէֆինէլէրի խայլի միւտտէթ մուհարէպէ իթտիլէր իսէ տէ, անը էյլէ կէչիրմէյէ մուվաֆֆագ օրմասալար։

Անճագ օլ թարիխտէ տէկին, Ինկիլիզլէրին քէնտիլէրինէ մախսուս օլան սըրա թօր աթէշի (Պրօտայտ) բէք պէօյիւք իշ կէօրմիշ իսի իսէ տէ, մէղքիւր ֆէննին, Ամերիգալըլարա գարշը հիւքմիպ պուլունմատըղը անլաշըլմըշ իսի։

Վէ պունուն տախի սէպէպի շու իսի քի, Նարօլէոն Պոնապարթըն մէֆրէթ տօնանմասընը Ապուպիր քէօրֆէզինտէ մահվ ու նապէտտտա իթմիշ օլան մէշհուր Նէլսընըն մայէթինտէ քի թօրճուլարտան պիր թագըմըզլիյատէ մաչ վէ ըիթպէ ալմագ թամամը իլէ, գաչըպ Ամերիգա տօնանմասընա կիրմիշլէր իսի, վէ իշթէ պու մահիր թօրճուլար իտիլէր քի, խիանէթի իրթիքեապ իտէրէք, վէ թութուլտուղլարընտա գաչարընա կէլէճէյինտէ էյի պիլէրէք, պինէֆս քէնտի սապզգ տօնանմասարընա գարշը Ամերիգա սէֆինէլէրինտէն աթէչ իթմէքտէ իսիլէր։

Ինկիլիզլէ գարշը տուրան, եինէ հէր սուրէթլէ Ինկիլիզ իսի։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՄԱԹԼՄ

Մեծ. Խմբագրապետ Տէր Թէրզ Լէֆ. Եոր լրագրոյ, ի Կ. Պոլիս.

Ազաչելով զՁեզ որ հետեւեալ նամակը ու գամրանակաները հրատարակել բարեհաճիք Ձեր պատուական լրագրոյ մէջ, կանխաւ կը մատուցանեմ Ձեզ խորին շնորհակալութիւն։

Մնամ յարգանօք
Ն. Մ. Աշըրբ
1883 Նոյ. 22|3 դեկտ.
Գահիրէ, Խորէն. վարժ.

Մեծ. Խմբագրապետ Տէր,

Ազգային թերթերն, իրը հանրաթեան վերաբերեալ կորուստը, մէկ ու կէս ամսոյ չափ յառաջ գուժեցին Նորին Ս. Սեմէթեան Ստեփան բաչա Ազանեանի երրորդ որդւոյն՝ Պ. Երուանդի տարաժամ մահը։ Նոքա՝ որք անձամբ կամ ի համբաւոյ զնա ճանչնալու պատիւն ունեցած էին, կրնան վկայել, թէ ի՛նչ ծանրակշիռ կորուստ էր այդ ուսեալ պատանւոյն մահն. զի այդու ոչ միայն իւր բարեհաճակ զերդաստանն իր կրտսերագոյն՝ այլ հանճարեղ մի անդամն զրկուեցաւ, այլ նաեւ Հայ ազգն իւր ապագայ մի նշանաւոր գործիչն, ինչպէս գիտեալ տուին յոյնժամ ազգային խմբագրապետներէն ոմանք։

Պ. Երուանդի յամր հոգեվարքը զինք չրջապատող սիրելի անձանց սիրտը կը ճմլէր. և այն գորովալիր խնամքն՝ զոր ունէր անոր մահու անկողնւոյն մօտ հսկող Վսեմ Տիկին Ազանեան, շատ աղեւտարեր աղդեցութիւն մը գործած էին այս վերջնոյն առողջութեան վրայ։ Եւ երբ մահն եկաւ իր կընիք դրոշմել Պ. Երուանդի ճակտին վրայ, մայրագորով Տիկինն անհնարին թաղծութեամբ համակեալ՝ անսփոփելի վշտաց մէջ կը տառապէր. և որովհետև արդէն խանգարեալ էր առողջութիւն, ինչպէս ըսինք, աւելի ևս վատթարացաւ։ Հազիւ մի քանի օրեր սահեցան Ժանտատենդ բուռած դժնդակ հիւանդութիւնն երկար ատեն տխուր կասկածներու մատնեց ամենուս սրտերն, բայց այն ճարտար խնամքներն՝ զոր ընդունեց, կրցան կինքը կորզել մահու ճիրաններէն. բայց հազիւ ապաքինել սկսած էր, ուրիշ անգորոյն տխա մը եկաւ վերստին մատանոյութեան մէջ թողուլ զմեզ։ Հազիւ այս երկրորդ հիւանդութենէն փրկուած էր նաև, և ահա ուղեղային տենդն յարձակեցաւ ի նա։ բազմաթիւ նշանաւորագոյն բժշկաց խնամքն և ամէն տեսակ մարդկային միջոցներն անօգուտ սպառելէն յետոյ, ընդունելով եկեղեցւոյ խորհուրդներն, նոյեմբեր 24ին առաւուտն ժամը 4ին ըստ Եւր. վսեմ. Տիկին Նունիկ իր մահկանացու կեանքը կնքեց ի հասակի 40 ամաց։

Մահագոյժն անմիջապէս տարածուեցաւ մայրաքաղաքիս մէջ, և հայկական գաղթականութիւնն ի սուգ համակեալ հաւաքուեցաւ Նորին Վսեմութեան տունն, ուրկէ հանդուցեալ Տիկնոջ մարմինն՝ կէսօրէն ետքը ժամը 2ին, պիտի փոխադրուէր յԱստուածածին եկեղեցին. այս տխուր թափորն կրօնական հանդիսիւ որոշեալ ժամուն մեկնեցաւ դէպ յեկեղեցի։ Հանդիսականք տխուր խոհերով գրաւեալ էին, ագազդեաց անձինք դագաղը կը կրէին, վեց սգակիր և պատուաւոր երիտասարդներ դագաղին ծածկոցն։ իսկ Վսեմ. Ստեփան բաչի կըսկիծն այնքան մեծ էր՝ որ արտասուաց գետեր հոսեցնել կուտար նորա աչերէն։ Մեծահամբաւ դիւանագէտ Վսեմ. Տիգրան բաչա, ուրիշ ազգային կարևոր պաշտօնատարներ, մի քանի օտարազգի պատուաւոր անձինք և տեղւոյնակ նշանաւոր ազգայինք Նորին Վսեմութեան կընկերակցէին՝ որոց կը հետեւէին ազգ. գաղթականութեան միւս անդամներն։ ժամը իրը 3ին այս թափորն հասաւ յեկեղեցի՝ որ պարագային պատշաճ կերպով զարդարուած էր։ Յետ եկեղե-

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸԶ

(Մի-Էլլէթ) ԷՄԻԼ ԲԻՇՊՈՒՐԿ

(1913 Դ-Դրօդան գէմ)

ՍԼՕՑՑՕՆԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

Ա.

ՐՈՒԻՆԱ՝ ՄԱՐՏՈՅԸՆ ԶԷՆԿԻՆ ԻԹՄԼԻՔ ԻՍԹԼԻ

Պանչ մահգուն իսի. Պանչընն տէրտ ու քէտէրի վար իսի։

Պիր չիչէք նասլը եէրէ տօշրու եէմիլպ տէ տէօքիւմկէյէ պայար իսէ, մէրգումէնին տէ պաչը էօյլէմէ էյիմիշ իսի։ Պօրայա նիշանէ օլան իրք կէօք կիւրլէմէսինտէ նասլը պիր արբ քիւմէսի տարմասաղն օլուր իսէ, էյլէ տէ Պանչընն սէվինճլերի վէ կիւզել կիւզել բույարարը տաղրմիշլար իսի։

Մէրգումէնին կէօյլերինտէ օլան օ թաթլը բարբլթը վէ տուտագլարընտա պուլունան օ թաթլը բէնքլէր սէօնմիշ օլտրընտան, տէրտ ու քէտէրի տբաշքեար անդաշրմագտա իսի։ անճագ պաղէն վաֆթիզ բէտէրինի թէմէմին իթմէք իսթէսիկինտէ, տուտագլարընտա օսկուն պիր թէպէսիւմ կէօսթէրմէյէ չալշըր իսի։

Պանչ չօգ տէֆա ապար իսի. մէրգումէնին օ գրբմըզը եանաղլարը իւզերինէ գար եաղմըշ, եանի սօրմուշ իսի։

Բուվնա իսէ մէրգումէյէ գրբընրպ տուրար իսի։ Լաքին նէ ժաղ Մէլիհէնին թաթլը սէօպէրի վէ նէ տէ վաֆթիզ բէտէրինին բիղդաթ ու չէֆագաթը՝ մէրգումէ գրբը թէսէլլի իսէ մէմէքտէ իսիլէր։

Ֆրանսուա Բարիզէ էօյլէ խօրեատմասընա սրբրբ մէյտանա չըգարարը իչիւն Պանչ թա գալպինտէն վուրումըշ իսի։ Լաքին էսմօն տա մէրգումէնին պու մահգունիյէթլերինէ ազ մէտար օրմամագտա իսի։ Պու գըզընն էօմր ու հայաթը ալթիսթ օրմուշ իսի, էպէտ իւլ էպէտ տէրտ ու քէտէրտէն դուրթուլմայաճագ զանն իսիյօր իսի. արթըգ հիչ պիր պէքէյէճէք, հիչ պիր իւմիտ իսէճէք չէյի գալմամըշ իսի։

Իք պիր իւմիտ զայպ օլտրգտա, իւք պիր սատատէթ բուլտրը մահվ օլտրգտա, ինսան արթըգ տէհլիքէլի պիր հալէ տիւչար օլուր։

Մէրգումէնին դօլլարը աչաղը տարգըգ վէ պաչը էօնիւնէ ասըլը օլարագ ապղը ապղը եիբրիտիյինի վէ մահգուն պիր պագըլա սէվկիւլիւ չիչէքլերինէ պաղըպ անլէրի թօրլամասընը Բուվնա իք տէֆա կէօրիւնճէ, իչէրիսի բէք ֆէնա ալթիսթ օլտու վէ տիչլէրինին արա ընտան չէյլէ մըրըլտանը.

—Պու իչ ապղը կէօրիւնիյօր, բէք ապղը կէօրիւնիյօր։

Պունը ախչերէք Բուվնա թարլարարա տօղրու Ֆրլանտը կիթտի վէ տէլի կիսի չիթլէր պէյընտա դօշմաղա պաչլատը։

—Պու գապահաթ պէնիմ տիր, պաղըրտը Բուվնա քէնտի քէնտինէ, պու գապահաթ պէնիմ տիր։ Գըզը կէօզէթմէյէ, հըմայէ վէ մուհաֆազա իթմէյէ եէմին իթմիշ իսիմ, լաքին հիչ պիր չէյ եարատատը. . . պիչարէ աղլայըշ սըզլայոր. . . Ա՛հ, պէն բէք քէօթիւ տատմամ։

Զավալը տատամ մէյուսիյէթինտէն նաչի կէօյսիւնի թրրմալայարագ վէ թէրէն սրսրզլամ օլան պէնընը սրգարագ սէօզիւնէ տէվամ իտուպ տէտի.

—Նէ՞ եազայամ, նա՞սըլ իտէյիմ. . . Ա՛հ, օ ուզուրրզ պէհանամ Բարիկէլ ա՛հ։ Էյ, օ պիրի՞, օ պիրի՞ քի պուրատան եօլա գօյտուս. . . Գըզ անը սէվիյօր, արթըգ չիմտի հիչ չիւպհէմ եօղ տրը. Եա Բասպիսի Ալլա՛հ, զավալը գըզ պու սէվտատան էօլճէք։ Էկէր խատթա եաթարատա, պէնի տէ էրթէսի կիւնիւ մէզարա կէօթիւրսիւնիզ. ա՛հ, պաչըմը թաչարա վուրուպ, քէնտիմի թէլէֆ իտէճէյիմ. պէնիմ կիպի չինկեանէ պիր հէրիֆ եաչամաղա լայըգ ալէյիլ տրը։

Բուվնա չիֆթիլիկէ ավատէ իթտիկինտէ, գըզ ավուտտա պիր զօլօչկայա եէմ վէրմէքտէ իսի։ Բուվնա մէրգումէյի դուճագլայըպ կէօյսիւնին իւզերինէ սրգը սրգը սրգդաը վէ սրգ սրգ մէրգումէնին ալընը էօրաիւ։

—Պէնի չօգ սէվիյօրսը, տէտի գըզ, պէնի չօգ սէվիյօրսը, էօյլէ՞ մի։

—Խա՛յր, պէն սէնի քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէտէ սէվիյօրրմ, գիրա սէնի պախթիյար իտէմէտիմ։

—Գիլաքիս, սէն պէնիմ սատատէթիմ իչիւն հեր չէյի եաբատը, ճէվապ վերտի գըզ պիր չիտատէթլէ։ Պունտան մատտա միւքին օլտրզը մէրթէպէ գումէնին պու մահգունիյէթլերինէ ազ մէտար օրմամագտա իսի։ Պու գըզընն էօմր ու հայաթը ալթիսթ օրմուշ իսի, էպէտ իւլ էպէտ տէրտ ու քէտէրտէն դուրթուլմայաճագ զանն իսիյօր իսի. արթըգ հիչ պիր պէքէյէճէք, հիչ պիր իւմիտ իտէճէք չէյի գալմամըշ իսի։

Իք պիր իւմիտ զայպ օլտրգտա, իւք պիր սատատէթ բուլտրը մահվ օլտրգտա, ինսան արթըգ տէհլիքէլի պիր հալէ տիւչար օլուր։

Մէրգումէնին դօլլարը աչաղը տարգըգ վէ պաչը էօնիւնէ ասըլը օլարագ ապղը ապղը եիբրիտիյինի վէ մահգուն պիր պագըլա սէվկիւլիւ չիչէքլերինէ պաղըպ անլէրի թօրլամասընը Բուվնա իք տէֆա կէօրիւնճէ, իչէրիսի բէք ֆէնա ալթիսթ օլտու վէ տիչլէրինին արա ընտան չէյլէ մըրըլտանը.

—Պու իչ ապղը կէօրիւնիյօր, բէք ապղը կէօրիւնիյօր։

Պունը ախչերէք Բուվնա թարլարարա տօղրու Ֆրլանտը կիթտի վէ տէլի կիսի չիթլէր պէյընտա դօշմաղա պաչլատը։

—Պու գապահաթ պէնիմ տիր, պաղըրտը Բուվնա քէնտի քէնտինէ, պու գապահաթ պէնիմ տիր։ Գըզը կէօզէթմէյէ, հըմայէ վէ մուհաֆազա իթմէյէ եէմին իթմիշ իսիմ, լաքին հիչ պիր չէյ եարատատը. . . պիչարէ աղլայըշ սըզլայոր. . . Ա՛հ, պէն բէք քէօթիւ տատմամ։

Զավալը տատամ մէյուսիյէթինտէն նաչի կէօյսիւնի թրրմալայարագ վէ թէրէն սրսրզլամ օլան պէնընը սրգարագ սէօզիւնէ տէվամ իտուպ տէտի.

—Նէ՞ եազայամ, նա՞սըլ իտէյիմ. . . Ա՛հ, օ ուզուրրզ պէհանամ Բարիկէլ ա՛հ։ Էյ, օ պիրի՞, օ պիրի՞ քի պուրատան եօլա գօյտուս. . . Գըզ անը սէվիյօր, արթըգ չիմտի հիչ չիւպհէմ եօղ տրը. Եա Բասպիսի Ալլա՛հ, զավալը գըզ պու սէվտատան էօլճէք։ Էկէր խատթա եաթարատա, պէնի տէ էրթէսի կիւնիւ մէզարա կէօթիւրսիւնիզ. ա՛հ, պաչըմը թաչարա վուրուպ, քէնտիմի թէլէֆ իտէճէյիմ. պէնիմ կիպի չինկեանէ պիր հէրիֆ եաչամաղա լայըգ ալէյիլ տրը։

Բուվնա չիֆթիլիկէ ավատէ իթտիկինտէ, գըզ ավուտտա պիր զօլօչկայա եէմ վէրմէքտէ իսի։ Բուվնա մէրգումէյի դուճագլայըպ կէօյսիւնին իւզերինէ սրգը սրգը սրգդաը վէ սրգ սրգ մէրգումէնին ալընը էօրաիւ։

—Պէնի չօգ սէվիյօրսը, տէտի գըզ, պէնի չօգ սէվիյօրսը, էօյլէ՞ մի։

—Խա՛յր, պէն սէնի քիֆայէթ իտէճէք տէրէճէտէ սէվիյօրրմ, գիրա սէնի պախթիյար իտէմէտիմ։

—Գիլաքիս, սէն պէնիմ սատատէթիմ իչիւն հեր չէյի եաբատը, ճէվապ վերտի գըզ պիր չիտատէթլէ։ Պունտան մատտա միւքին օլտրզը մէրթէպէ պէն պախթիյար վէ մէսուտրմ։

—Խա՛յր, խա՛յր, տէտի Բուվնա մահգուն մահգուն պաչընը սալայարագ, սէն էվվէլքի տէյիլսին, եիւգիւնտէ սէվինճ եօզ, եանաղլարընն սալմուշ, արթըգ հիչ կիւմէյօրսըն. սէն ճէֆա ու միհնէթի իչինէսին, կէօզ եաշլարը տէօքիյօրսըն. . . Իշթէ չիմտի պիրէ կէօզլերինտէ եաշ սամալարը վար տրը։

—Ֆագամ դասպահաթ սէնին տէյիլ, պաղրրտը գըզ, գապահաթ սէնին տէյիլ։ Սէ՛ն սէօյլէ, վաֆթիզ բէտէրճիկիմ, հէր նէ քի պիլիրսէմ անը պիլէրէք սէվինճի օլապիլի՞րմիյիմ։ Աղլարսամ սանա էյի կէլիյօր։ Էկէր պիր վաղքքի կիսի սէվինճի օլուպ չարդիլէր թիւրթիւր չաղըրսա իսիմ, սէն պանա նէ՞ տույդուրսրպ գըզընն տիչլճէքտին. . . Պէտպախթ բէտէրիմ վէ Սիվրի մէգարլըզընտա կէօմիլիւբ օլան վալիտէմ վիրա խաթրընա կէլիյօրլար։

—Պա՛նչ, սահի՞հ մի տայմա անլէր խաթրընա կէլիյօրլար։

—Սէն հագիգաթը հալի պիլմէք իսթէյօրսըն, տէյի՞լ մի. իշթէ սէօյլէյիմ սանա. պէն հլսա իսիյօրքի, էկէր էվվէնտ իսիմ պախթիյար օլուր, վէ սէվէ իսիմ միւթթէխիր օլուր իսիմ. . . Պու ալէմտէ ինսանլար չիֆթ եաշայըլ, տիւչունճէլերինի պիրպիրինէ սէօյլէսէլէր, պիրպիրինէ ֆէտաքեարլըգ իմանէլէր, եան եանա եիրիսէլէր, պիրպիրինէ կիվվէնիպ էնինիյէթ էյլէսէլէր էյի օլմա՞զ մը։ Լաքին պու տէլի տէլի էֆքեարլար գիհնիմէ կէլտիքտէ, անլէրի պիթիւն գուվվէթիմէ պիր թարաֆա բէտտա ու տէֆ իսէրիմ. պէն եալընըզ բէտէրիմին պէտպարթլըզը իւզերինէ տիւչունմէք իսթէրիմ, եալընըզ անըն իւզերինէ տիւչունմէլիյիմ. . . Սէնի տէ չօգ տիւչունիրիմ, վաֆթիզ բէտէրճիկիմ, զիրա ճան ու կէօնիւլլէն սէնի սէվերիմ. . . Եվվէթ, ճիւզի պիր ըզբրտալա տայանամայան պէնիմ կիպի պիչարէ պիր գըզ պիր ագիզ տօսթըն գալընա տայանրրա էյի օլուր. նասըլ քի պէն չիմտի տայանմըշրմ։ Ա՛հ, վաֆթիզ բէտէրճիկիմ, էկէր սէն էօլիւր իսէն, սէնին զավալը Գլանչընընն հալի նի՞ճէ օլուր։

Բուվնա պու լապրրտըյը իշխինճէ թիթրէտի վէ չէյլէ սէօյլէտի.

—Պէյլէ գօրդուլար խաթրընա կէթիրմէ, պէն սաբաղալամըմ, վէ մէմուրիյէթիմի թէքմիլ իթմէկտէն էվվէլ սէնի պրագըլ կիթմէյէճէյիմ։ Անճագ իսթէմէմ քի աղլայասընն. Պանչըմ ճէֆա ու միհնէթտէ օլուր իսէ, պէնիմ եիրէյիմ տայանմագ։ Ա՛հ, պէն իսթէրիմ քի սէն երինէ մէսուրը վէ պախթիյար օլասրն։

(ՏԷՎ-4)

ցական արարողութեան կատարման, քաղաքիս Խորէնեան վարժարանի Տնօրէնն դամբանական մը կարդաց՝ որոյ պատճէնն ներփակ կ'ստանայք։

Բազմաթիւ կառքեր եկեղեցւոյ արտաքին դրան առջև կըսպասէին. հանդիսականաց մեծագոյն մասն՝ գերեզմանատան մատուռը երթալու համար կառք նստաւ։ Իսկ Նորին Վսեմութիւնը տեղւոյս Ռուս հիւպատոսարանին մէջ բարձր պաշտօնաւոր Մեծ. Գրիգոր էֆէնտիի և էլէոնատեն Նշանաւոր հանդիսացող Տ. Վերնպէրկէրի և այլ նշանաւոր անձանց հետ մէկ կառքի մէջ կը գտնուէր։ Այսպէս ահա գրեթէ մէկ ամսոյ մէջ, Մարմինայի գերեզմանատան մէջ երկու գերեզմաններ պեղուեցան իրարու մօտ երկու սիրակցորդ էակներու բընակութեան համար։

Հանգուցեալ Տիկինն 9 տարիէ ի վեր կ'կենակցէր Ն. Վսեմութեան հետ. շատ հազուադէպ է ամեն ազգի մէջ առ հասարակ, որ ամուսինք իրենց փոխադարձ պարտքերն ու իրաւունքներն քաջ ըմբռնեն, փոխադարձ դգայմամբ դիրար պատուեն, չընդդյատկութեամբ օժտեալ և կենցաղագէտ լինին։ Վսեմ. Տէր եւ Տիկին Ասլանեան նշանակեալ պայմաններն բովանդակապէս յանձին իւրեանց փայլեցնող լծակիցներ էին։ Արդէն Վսեմ. Ստեփան բաշա քաջածանօթ է համայն ազգին, իր գործերով և վարած բազմամեայ պաշտօններով և արժանիքն գնահատուած է յամենեցուն. իսկ հանգուցեալ Տիկնոջ ազնուագոյն զգայմանց մի ապացոյցը չէ միթէ այն սիրալիր խնամքն, զոր ունէր, ինչպէս ըսինք Ն. Վսեմութեան վաղամեռիկ որդւոյն վրայ։ Խիստ նշանաւոր հեղինակ մը կըսէ. «Մօրումը երբէք մայր չի կրնար ըլլալ». բայց երբ այդ հեղինակ դիտէր գործն ու աչքն զոր ունէր Վսեմ. Տիկինն երջանկայիշատակ Պ. Երուանդի նկատմամբ, պիտի զմայլէր և պիտի գոչէր «Ո՛ կին, կարի վեհոգի ես դու, մօրու մը աւելի կարժէ քան մայր մը։»

Երբ այս տողեր կ'գրենք, մեր սիրտ դառնութեամբ և աչքեր արտասուօք կ'լեցուին. ուրիշ բան չենք կրնար ընել բայց եթէ երկնային մխիթարութիւն հայցել Ն. Վսեմութեան և Նորհագեղ Օր. Մաթիլտի, որ ծնողական զգուանաց ու խնամոց չարունակումը պիտի վայելէ ի նմանէ, որ արդէն ի բաղում ամաց իր հայրն եղած էր. և երկինք այնպէս վճռեցին, որ յետ այսու լինի նաև իր մայրն. ի՜նչ քաղցր և միանգամայն ի՜նչ դառն պարտաւորութիւն։

Տն. Դաս. Խորն. Վարժ.
Ն. Մ. Ազ-ղրդ-ն

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ

Ի ՕԳՈՒՏԻ ՄԱՀ

ՎՍԵՄԱՓԱՅԼ. ՆՈՒՆԻԿ ՏԻԿՆՈՋ

ՍՏԵՓԱՆ ԲԱՇԱ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

9/21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1883

ԳԱՀԻՐԷ

ՍԳԱՀՈՐ ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՆԵՐ

Զի՞է զի մի խորհրդաւոր լռութիւն կը տիրէ մեր ամէնուս վրայ. ի՞նչ կը նշանակեն ցերեկ ատեն պզպզացող լահերու ցուրտճառագայթներն և Եկեղեցւոյ զանգակի համր հնչիւն. է՞ր ժպիտը մեր շուրթերու վրայ սառած և անմեկնելի տխրութեամբ համակեալ մեր աչերն յառած են այս սեւապատ դագաղի վրայ. ո՜հ այս ամէնն մահու խորհրդանշանն են և այդ դագաղի մէջ կը հանգչի այս մահաբոյր հանդիսին տխուր առարկայ՝ բնութեան և դաստիարակութեան շնորհած չքնաղ ձիրքերովն գեղափայլ՝ Վսեմաշուք Տիկին Նունիկ Ասլանեան, որ յետ գժնդակ հիւանդութեան մը, թոյլ այս կեանքն և այս առաւօտ նորա անբիծ հոգին սաւառնեցաւ յեթեր իւր վաղակոչոյս սիրելիները գտնելու համար։ Ո՜ անոգ.ը Գարկայ, ձեր կենսահունձ մկրատն, յանգէտս արդեօ՞ք թէ՝ առ նախանձու վաղվաղեց կտրել թելն կենաց այս պատուական Որմենուհւոյն՝ որ բազմայ կեանքը կ'ոսկեզօծէր և Ասլանեան բարեհռչակ գերդաստանին փառքն ու պարծանքն կը յաւելոյր. այս կորուստ որքան տարաժամ, այնքան թանկագին՝ կը յուշտէ մեր սրտերն, որք գոգսես դատապարտուած են այս օրեր հառաչներ արձակել գերեզմանէ ի գերեզման։ Գերեզմաններ որք կը պեղուին ի հանգիստ ոսկերաց այն հազուագիւտ անձերու՝ որոց նմաններն Հայ ազգն հազիւ մի քանի տասնեակ կրնայ համրել իր ծոցի մէջ։ Բարէ՛, միթէ՝ կրնայ ժայժուներ իմ սիրտ, երբ յիշեմ այն հանճարազարդ պատանի, որ դեռ քանի ե՛օթնեակ յառաջ իւխորին սուգ ընկղմեց Եգիպտահայ գաղթականութիւնը և ապաժամ չուն յաչխարհէ հրատարակուելով բիւրաբերան մամոյ միջոցաւ համօրէն արարատ աշխարհն վշտացուց։ Ո՜հ, այն յուսալից պատանիին սոսկ յիշատակն դառն արցունքներ կը հոսեցընէ այսօր մեր աչերէն։ Մահի պաշտօնեայն այնքան անողորմ գտնուեցաւ մօրն, որքան անգութ գտնուած էր որդւոյն։ փոխադարձ սիրով զիրար պաշտող երկու էակներ՝ որք կարծես իրարմէ անբաժան չապրելու ուխտած և յաւիտենական կայանը զիրար գտնելու համար ժամադիր գտնուած էին։ Բայց իրենց այս ուխտի գործադրութիւն կատարուած այսքան արագ, անդարմանելի կ'ընէ այն կսկիծն, որ կը գըրաւէ սրտերն, իրենցմէ միոյն իբր անզուգական հայր և միւսին իբր չնաչխարիկ ամուսին եղող հոյակապ անձին. նաև գրական աշխարհին ծանօթ շնորհագեղ օրիորդին (1)՝ որ քսան գարուն գեռ չի տեսած բիւր վշտերու տակ ընկճուած է և կենաց պարտիզին փուշերն ինք խոցոտած են աւելի քան նորա վարդերն ինքն հըմայած։

Ցեարք հանդիսականք, որովհետեւ Նորին Վսեմութիւնը Ստեփան բաշա մարդկութեան կը վերաբերի ընդհանրապէս՝ իբր յոյժ ճարտար և նշանաւոր բժիշկ և հայրենեաց մասնաւորապէս իբր բազմարդիւն գործիչ և հանրահռչակ հայրենասէր՝ Մարդկութիւն և հայրենիք փոխադարձաբար պարտաւոր են մասնակցիլ այն վշտաց, որ Նորին Վսեմութեան սիրտն կը խորտակեն այժմ։ Եւ ես գիտեմ քաջ, թէ, մեր տարակայ եղբայրներն ուր և գտնուին պիտի ողբան այս ծանրակշիռ կորուստը, զոր ունեցանք մենք այսօր։

Սակայն մի պահ մեր աչերը ժուռ ածեմք մեր շուրջն, և տեսնեմք մեր վիճակն, յորում կը գտնուի աչխարհ համայն. ասա՛ կը նշմարուին կեղծ ժպիտներ՝ տխրութեան հոմանիշ, անդարտասուող աչեր, այլուր հեծող սրտեր և ամեն ուրեք սգաւոր և դժբաղդներ. մուտ արքայական պալատը, կամ իշխանական ապարանը, ոսկեձեղուն դահլիճներն, հազուագիւտ կահերն, մեծագանձ հարստութիւնն չեն կրնան երբէք արգելաւոր լինել թշուառութեան, որ համարձակապէս մուտ չի գործէ հոն յաճախ և արտասուաց գետեր չի հոսեն արքայական աչերէն, որք մահկանացուաց յետնագունին աչերուն պէս դատապարտեալ են թշուառութեանց ամէն տեսակներն դիտել և արտասուել անոնց վրայ։ Մարդկութեան բարձրագոյն դասակարգին պատկանող անձինք, երբ կը տառապին այնպէս, հա՞րկ է միթէ մտնել ընկերական ամեն խաւերու մէջ, իրաղեկ լինելու համար նոցա կացութեան։ Միթէ՞ չգիտենք, թէ աշխարհի հինգ մասանց բնակիչներէն և ոչ մին անարտասուանցը նելու մեծաշնորհն ունի այս կեանքնոր նախաբանէ հանդերձելոյն ... Սակայն, սակայն քու բրած աւարներդ անվերջանալի և ազդած տրտմութիւնդ խիստ մեծ է, ո՛վ մահ, և այս վայրկենիս իսկ ո՛ գիտէ ի՛նչ թարմ կեանքեր կը հնձես մանգաղովդ. ո՜հ կարի անգութ եղար։ Տեսայ մի ծերունի որ իւր վաղամեռիկ որդեակն կ'ողբար. մի ամուսին՝ պատերազմի դաշտին վրայ փռուած այրն. մի զաւակ՝ աքսորամահ հայրն. մի եղբայր՝ ծովահեղձ քոյրն. մի քոյր՝ օտարամահ եղբայրն։ Ճանչցայ մանուկներ և մանկուհիներ, որոց աչերն, առանց տեսնելու իրենց ծնողաց ժպիտն, նոցա չիրիմն միայն տեսած են։ Տեսայ մի երիտասարդ կամ պատանի որոյ կուրծքն յուսով ուռուցիկ, սիրտն սիրով բաբախուն կենաց բուրաստանին մէջ, ղերդ ղերդ փթթած մի ծաղիկ, իրեն զմայլելի տեսքովն և խնկարոյր հոտովն ապագային պիտի հրապուրէր ըմբռդիկ և ահա կենսաւէր խարշակդ շնչեցիր և թարշամեցաւ այդ ծաղիկ գեղարոյր։ Ճանչցայ նշանաւորագոյն անձեր, որք գերդաստանի մը, ազգի մը և ընդհանուր մարդկութեան մեծամեծ երախտիքներ հանդերձեալ էին ընել և անանց երջանկութիւնը յարդարել ահա միջամտեցիր դուն և ամեն յոյսեր, որ անոր բոլորտիքը կը թեւապարէին ի չիք դարձան և գերեզմանի ցուրտ կափարչին ձայնը եկաւ դիր և տար ընել ամէն ինչ։ Աւա՜ղ, ցյետին կետ ճչմարիտ են այս տխուր խոհեր, և վիճակն՝ յորում կը գտնուինք միթէ՞ հզօր ապացոյց մը չէ՞ առ այս։ Ո՜հ, չեմ կարող զուսպ ունել և չդոչել. աչխարհ իրօք աչխար մ'է։

Բայց ճչմարիտ Քրիստոնեայն, որ հաւատի փարոսը կը կրէ իր հոգւոյն մէջ, ի դրանէ գերեզմանի, որոյ բաղդը փոխեց Քրիստոս, կը նշմարէ յաւիտենականութիւնն և կրօնից գիրկն ապաստանելով հոն կը գտնէ իր սփոփ ու զրահաւորեալ և զօրացեալ յերկինս իր սիրելիները վերագտնելու քաղցրագոյն յուսով կը մեղմէ իր վշտերն, և իր գլուխ վեր առած իր սիրելիները պարփակող հողակոյտին վրայէն՝ յերկինս կը յառէ իր աչերն աստղերու մեջէն կարծես ընդնշմարելու համար իւր սիրելեաց անբիծ ու անարատ հոգիներն, որք թերևս կը հեգնեն այն վշտերն։ Որոյ նըշաւակ են մեր սիրտք։

Եւ մեք սգազգեաց հանդիսականք, որ երկու սիրելագոյն էակներ միևնոյն ամսոյ մէջ հողելու ամենատխուր հարկին մէջ գտնուեցանք, պարտիմք խորհիլ թէ նոքա վաստակաբեկ յասպարիզի այս անցաւոր կենաց, սաւառնեցան յեթեր գիրկընդխառն միանալու համար հոն, և իրենց բարեգործութեանց վրցանակն վայելելու յաւիտենապէս։ Եւ այս չէ՞ և պիտի չըլլա՞յ մեր ամենուս ալ ջերմ իղձն, այսինքն ստանալ այս վաղանցիկ կենօք այն անըսպառ և երանաւէտ կեանքն՝ որ կ'սկսի զկնի մահու։ Եւ երբ մենք ալ մտնենք ընդ դուռն գերեզմանի՝ մեր սիրելիները պիտի գտնենք երկնային բնաւաւառաց մէջ։ Ընդ. Վսեմ. Տէր, ժպտադէմ և փառապսակ պիտի դիմաւորեն զՁեզ այն սիրակցորդ էակներն ևս՝ որք վաղ հրաժեշտ տուին աչխարհիս։

Արտասանեաց
Ն. Մ. Ազ-ղրդ-ն

(1) Օրիորդ Մագդիա Խարունակ պէյ որոյ յարգազան մայրն էր Վսեմ. Տիկին Նունիկ։

ԲԻՑԱՆԳՕ

Տիւնքի Նիւսխէմիզտէ միւնատրիճ Նիւմէրօլարտան տէվամ վէ խիթամ՝

ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐ

2448	1796	842	179	830	2240
471	689	1465	2177	2119	341
2338	1744	1714	185	1189	947
286	15	2453	650	1282	401
439	89	2383	217	1532	1359
2361	2417	1206	2457	1944	483
1350	389	228	2494	42	131
2341	1628	621	109	520	1148
2320	47	224	2041	343	227
2274	782	1803	844	1258	383
110	275	1459	1229	2209	279
2409	265	1224	1511	963	1499
2292	1869	2252	1766	1880	202
1037	1820	233	1676	1303	25
2314	551	1202	333	567	250
2372	1051	1344	575	1737	1469
2497	1940	307	616	85	466
2076	2219	867	2007	1758	1159
2377	1998	1776	783	726	923
2272	1916	2450	583	660	1835
2129	1952	2022	2236	2189	1115
2216	2406	1670	1585	260	540
2365	1686	1697	875	1495	1333
1292	2002	2214	1761	566	469
1279	596	1365	1181	1130	1953
1424	531	145	454	866	332
2167	2004	1663	1742	806	628
181	1808	681	2299	1903	1513
2321	1393	1367	1263	1494	1797
1602	379	1152	1965	564	617
2356	936	1906	1376	899	1610
632	408	1616	2447	2488	1127
2103	1538	2047	222	123	1470
2343	749	169	56	1793	349
28	133	571	1853	1804	2400
2455	526	1909	527	1677	2421
1544	562	1775	8	2469	356
237	328	71	2183	1158	2487
654	724	14	124	334	1818
1545	1862	2170	1955	1355	1138
2302	611	2354	1480	1674	1763
2334	130	50	805	1932	1125
1101	1408	55	374	426	1819
73	2171	144	542	1856	940
2388	319	1595	2143	574	1420
604	1698	225	2311	1824	293
296	898	1183	2064	296	1438
79	693	2269	1519	1720	1274
821	209	1234	166	1536	212
2367	1910	804	92	2038	1732
1786	1516	1977	959	2156	1447
909	851	472	1398	668	2362
699	1523	1085	2432	2062	1407
325	2404	943	1284	671	1111
1649	1650	1641	2318	1332	1213
929	2251	1599	176	2157	1696
377	2422	1304	2276	2187	93
1883	1379	917	1353	1113	1525
427	1089	1664	1636	2060	2339
1969	1861	425	1458	1900	1077
2225	1859	1289	754	2224	182
831	129	1623	798	194	
1962	1325	1854	737	168	
1606	86	20	1038	2068	

ՐԷՍՄԻ

Տախիլիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն

Կէչէնտէ թէտավիւլի մէն օլունան սիմ մէսքիւքեաթը էճնէպիյէտէն Եանեա վէ Մէրգիչէ թարգիլարընա խաֆիէն պաղը սիքքէլէր իտխալ իտիլմէսինտէն տօլայը մահալլինէն վուգու պուլան իշար վէ Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն մէպուս թէղքէրէ իզէրինէ, քէյֆիյէթ Շուրաի-Տէվլէթէ լէտէլ հէվալէ, օլ պապտէ թանզիմաթ տաիրէսինտէն գալէմ ալընան մազպաթատա՝ մէսքիւքեաթը մէզքիւրէնին մէնը իտխալ վէ թէտավիւլինէն մագսատ՝ իչպու սիքքէլէրին թէտավիւլ իթտիկի մէվզէքէթէրտէ մէվզու ֆիյաթտան խայլի դիյատէսինէ սիւրիւլէրէք, մուգապիլինտէ ալթուն մէսքիւքեաթը Օսմանիյէի թօբլայըպ կէօթիւրմէք կիպի պիր թարիգը իհթիքեարը սէտտինտէն իպարէթ պուլունտուղու խալգա իլան վէ թէֆհիմ օլունուր։ Վէ տէմիր եօլլար վէ թընէլ վէ Շիրքէթը Խայրիյէ վէ Թրամվայ իտարէլէրի կիպի պաչը մուէսսէսաթ նէզտինտէ մէսքիւքեաթը մէզքիւրէնին ալսզ ու իթասը քիւլիյէն վէ միւսթէմիրրէն մէն գըլընը իսէ, էրպապը իհթիքեարը քեարլարընա պիթթապ քէսատ կէլէճէկինտէն վէ պունա՝ իլավէթէն իշպու մէսքիւքեաթը քեասիտէլի խալգա թահթը մէճպուրիյէթտէ սիւրմէք իսթէյէնէլէրին շու հարէքէթտէն գանունէն թահզիրլէրի մուէսսիր օլաճաղընտան, օնա կէօրէ մուամէլէ օլունմագ իւզրէ, մէսքիւքեաթը մէճտուտի մէզքիւրէ կէօմրիւքլէրէ կէօթիւրիւլտիքտէ, մուխրէճլէրինէ իատէ վէ խաֆիյէն կէչիրիլմէք իսթէնիլտիքտէ, էշեահ մէմնուա կիպի միւսատէրէ օլունմագ էսասլարը քէմաքեան մէրիլիւճրա օլմագ իւզրէ, կէրէք Տէրսաատէթ վէ կէրէք թաշրարարտա պէյնէնաս թէտավիւլի մէմնու օլտուղընն վէ մէզքիւր սիքքէլէրին քիմսէ թարաֆընտան ալընըպ վէրիլմէմէսինին էքիտէն էհալիյէ վէ էնանֆա վէ տէմիր եօլ վէ թընէլ գումբանեալարը իլէ իտարէի Մախսուսէ վէ Շիրքէթը Խայրիյէ վաբօրլարընտա մէսքիւքեաթը մէմնուահ մէզքիւրէնին գապուլ վէ թաաթի օլունմամասընն մէզքիւր իտարէլէրէ պիտիրիլմէսի վէ Տէրսաատէթ պիր մէրսաի (լիման) ապիմ թիճարէթ օլտուղու վէ քիւլլի եէվմ մէմալիքը էճնէպիյէտէն վիրուտ իտէն մէրքիվը պահրիյէտէ պուլունան եօլճուլար իլէ գաբտան վէ թայֆարընն իւզրէրէրինէ պուրաճա թէտավիւլի մէմնու սիքքէլէրտէն պուլունաճաղը ճիճէթլէ, օնլարը թէտարիքը հավայիճը զարուրիյէ իչին մէմլէքէթէ միւթէտավիւլ մէսքիւքեաթա թէպտիլ մէճպուրիյէթի իլէ սարրաֆլարա միւրաճաաթ իտէճէքլէրին, մէսքիւքեաթը մէմնուահ մէպհուսէյի միւճէրրէտ օլսուրէթլէ երպապը հաճէթէ թալէպլէրի իւզրինէ վէրիպ ալմագ միւսթէնա օլմագ իւզրէ ագչէ պօղտուրմագ սըրասընտա վէ սահիր ալզուլիթատա պու սիքքէլէրի մէճպուրէն էհալիյէ սիւրմէյէ չալըշանլարը գանունը ճէզանն 146ընճը մատտէսինտէ մէսքիւքեաթը ֆասիտէյի պիլէրէք սիւրէնլէր իչիւն մէվզու օլան ճէզտի նագտիյլէ մահքիւմիտիլմէսի զըմնընա՝ մուամէլէյի մուգթայիէնին իլֆասը կէօսթէրիլմիշ վէ լազըմ կէլէն մահալլերէ իճրան թէպլիղաթ օլունմուշ օլտուղու պէեանը ալիսի իլէ քէյֆիյէթին թամամէն վիլայաթա իշարը միզումը թարաֆը սամի Սատարէթընահիտէն պա թէգքէրէ էմր ու իշար պուլրուլմուշ վէ օլ վէճհլէ իգթիղասը իճրա գրըլընմըշ օլմագա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըրընը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մամուրէթիւլ Ազիզ (Խարբուրթ) վալիսի սապըդ Ապտուլլահ բաշազատէ Ռիզա պէյէ ըւթպէի սալիսէ,

Խիտավէնտիկեար (Պրուսա) վիլայէթի տախիլինտէ վագը Պալվատին գազասը գայմագամըը՝ գայմագամ միւլազիմիլերինտէն Էպուրէնտի միւտիրի սապզդ Ալի էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

38 ՍԷՆԷԼԻՔ ՊԻՐ ՀԻՍԱՊ

Նիու-Եօրգ Նամ ճէսիմ սիկուրթա գումբանիասընն, թէչքիլի վագթինտէքի հալի իլէ չիմտիքի սէրմայէի քիւլլիյէսինի եէքտիկէրիյլէ բուսպար իթտիկիմիզ հալտէ, չիրքէթլէր թէէսիսի ուսուլինին էն պէօյիւք պիր միւճիզէսինի կէօրիւրիւզ։ Մէզքիւր չիրքէթին, թարիխի թէէսիսի օրան 1845տէ, մուամէլէյէ պաչլատըը վագթ, սէրմայէ օլարագ, քէնտի էօմրէրինի սիկուրթայա գօեանլար թարաֆընտան, թէէտիյէ օլունան մէպլաղտան պաչգա վահիտ հապպէսի եօգ իտի։ Պու կիւն Նիու-Եօրգ գումբանեասընընն թէէմինաթ ագչէսի 263 միլիոն ֆրանգ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐԻԳԱ

Թրապիզոն վիլայէթինտէ Իւնէկ գազասընա միւլհագ Գարագուշ նահիյէսինտէ ախիրէն իճրա օլունան պիր տիւյիւնտէ, կէճէ վագթը հուզզարտան 25 գատար քէսան օտա իչէրիսինտէ իտարէի ագտահ էյլէտիքլէրի հէնկեամտէ, աթըլան արայընը ֆիլէրինէ իատէ վէ խաֆիյէն կէչիրիլմէք իսթէնիլտիքտէ, էշեահ մէմնուա կիպի միւսատէրէ օլունմագ էսասլարը քէմաքեան մէրիլիւճրա օլմագ իւզրէ, կէրէք Տէրսաատէթ վէ կէրէք թաշրարարտա պէյնէնաս թէտավիւլի մէմնու օլտուղընն վէ մէզքիւր սիքքէլէրին քիմսէ թարաֆընտան ալընըպ վէրիլմէմէսինին էքիտէն էհալիյէ վէ էնանֆա վէ տէմիր եօլ վէ թընէլ գումբանեալարը իլէ Իտարէի Մախսուսէ վէ Շիրքէթը Խայրիյէ վաբօրլարընտա մէսքիւքեաթը մէմնուահ մէզքիւրէնին գապուլ վէ թաաթի օլունմամասընն մէզքիւր իտարէլէրէ պիտիրիլմէսի վէ Տէրսաատէթ պիր մէրսաի (լիման) ապիմ թիճարէթ օլտուղու վէ քիւլլի եէվմ մէմալիքը էճնէպիյէտէն վիրուտ իտէն մէրքիվը պահրիյէտէ պուլունան եօլճուլար իլէ գաբտան վէ թայֆարընն իւզրէրէրինէ պուրաճա թէտավիւլի մէմնու սիքքէլէրտէն պուլունաճաղը ճիճէթլէ, օնլարը թէտարիքը հավայիճը զարուրիյէ իչին մէմլէքէթէ միւթէտավիւլ մէսքիւքեաթա թէպտիլ մէճպուրիյէթի իլէ սարրաֆլարա միւրաճաաթ իտէճէքլէրին, մէսքիւքեաթը մէմնուահ մէպհուսէյի միւճէրրէտ օլսուրէթլէ երպապը հաճէթէ թալէպլէրի իւզրինէ վէրիպ ալմագ միւսթէնա օլմագ իւզրէ ագչէ պօղտուրմագ սըրասընտա վէ սահիր ալզուլիթատա պու սիքքէլէրի մէճպուրէն էհալիյէ սիւրմէյէ չալըշանլարը գանունը ճէզանն 146ընճը մատտէսինտէ մէսքիւքեաթը ֆասիտէյի պիլէրէք սիւրէնլէր իչիւն մէվզու օլան ճէզտի նագտիյլէ մահքիւմիտիլմէսի զըմնընա՝ մուամէլէյի մուգթայիէնին իլֆասը կէօսթէրիլմիշ վէ լազըմ կէլէն մահալլերէ իճրան թէպլիղաթ օլունմուշ օլտուղու պէեանը ալիսի իլէ քէյֆիյէթին թամամէն վիլայաթա իշարը միզումը թարաֆը սամի Սատարէթընահիտէն պա թէգքէրէ էմր ու իշար պուլրուլմուշ վէ օլ վէճհլէ իգթիղասը իճրա գրըլընմըշ օլմագա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըրընը։

Մամուրէթիւլ Ազիզ (Խարբուրթ) վալիսի սապզդ Ապտուլլահ բաշազատէ Ռիզա պէյէ ըւթպէի սալիսէ,

Խիտավէնտիկեար (Պրուսա) վիլայէթի տախիլինտէ վագը Պալվատին գազասը գայմագամըը՝ գայմագամ միւլազիմիլերինտէն Էպուրէնտի միւտիրի սապզդ Ալի էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

Ռուսիա Զարը Իւչիւնճիւ Ալէքսանտրը ամուճազատէսի օլուպ պաղը բոլիթիգա թէօհմէթի չիւրհէլէրինէ մէպնի Թիւրքիսթանա նէֆի իտիլմիշ օլան կրան տիւգ Գօնսթանթէն սախիրէն Հինտիսթանա գաչմաղա չալըշմըշ էսէտէ, մուվաֆֆագ օլամայըպ, չիմտի տահա գիյատէ չիտտէթը նէզարէթ ալթընա ալընմըշ տըր։

Գուտս խախամ պաչըը թարաֆընտան պու քէրրէ Տէրսաատէթ խախամպաչըսընա քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆտա, Խասքէօյ հարիգզէտէկեանը հագգընտա թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն պիտիրիղ պույրըլան իհսան վէ էլթաֆը Շէհրիյարիտէն տօլայը արզը թէչէքքիւր վէ մահմիտէթ զըմնընա էվվելքի բազար կիւնիւ մահալը մէզքիւր եահուտիլէրինին իչ վէ կիւճլէրինի պըրագրպ իպատէթխանէլէրտէ թօբլանարագ թէմատիի էյամը էօմր ու իգպալը հազրէթը Շէհրիյարի իչիւն տուալար օգունաքը պէյան գըրընմըշ տըր։

Մահքէմէի թէմիզը հուգուգ ազասընտան Բէրթէվ էֆէնտինին Գուրուչէշմէտէ քեաին խանէլէրինէ խըրսըզլար կիրէրէք 130 միրալդ զիյգըյմէթ էշեա սըրգաթ իթմիշլէր տիր։

—

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷԲԵԱՐ

ԷՕՄԻԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ
ՍԻԿՈՒՐԹԱՑԱ ԵԱԶԼԱՆԼԱՐԱ ՄՈՒԹԱՍՍԷՍ ԹԷՄԻՆԱԹ ՍԷՐՄԱՑԷՍԻ
263,000,000
ՖՐԱՆԳ ՏՐՐ

ՆԻՒ-ԵՕՐԳ
ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ԹԻՒՐԲԻՆ ԻԶԻՒՆ ՏԻՐԷՊԹՕՐ
Գալաթատա Հալաճեան խանընտա նումէրօ 16տա
Ա. Հ. ՍԳԷՑՖ
ԱՃԷՆԹԻԼԷՐ
Գրէտի ժէնէրալ Օթօման պանգասընտա
ՖԵԼԻՔՍ Գ--Ր.
Պաղչէ-Գարաւսընտա նումէրօ 24տա
ՄԻՀՐԱՆ Ս--ԲԷԱՆ

ՊԱՋԻԼ ԳՈՒՐՈՒԳԼԻ
ՎԷ
ԱՆԺՊՈՒԼՇԷՆԻՆ
ԹԱՀԹԸ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷ

ՊԷՕՑԻՒՒՔ ԳՈՒՐՕՆ ԳԱԶԻՆՕՍԸ

ԳԱՐԻՊԷՆ ՔԻՒՇԱՏ
ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ

ԿԻՒԶԼԷՃ ՏԷՕՇԷՆՄԻՇ ՍԱԼՕՆԼԱՐ—ԵԱԹԱԳԼԱՐ—ՆԷՎՈՒՍՈՒԼ ՊԻԼԱՐՏՕԼԱՐ—ԷՆ ԱԼԱ ՃԻՆՍ ՄԼԷՔԻԻԼԱԹ ՎԷ ՄԼԷՐՈՒՊԱԹ

Իշպու Եէնի իտարէ՝ մէղքիւր գազինօնքն բէք միւքէմմէլ վէ մանթազամ օլմասընա էյտէն կէլէնի տիրիղ իթմէտիկի բաղպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։
Մէղքիւր գազինօտա նիհայէթ տէրէճէ թէմիզլիք վէ նիզամ ու ինթիզամ մէվճուտ օլտուղը կիպի, կէրէք թիւրքիանքն վէ կէրէք մէմալիքը էճնէպիյէնին պաշլըճա կազէթալարը պուլունաճագ տրը։

Մաքսոնիա իքրամիէլերի իշպու դեկտեմբեր 26 վէ 27տէ իլք քէշիտէլերի վէ Պրիւնվիքին տախի իլք քէշիտէսի դեկտեմբեր 30 վէ 31տէ վուգու պուլաճագլարընտան բաղպէթլու միւթէբիլէրիմիզ վագքի զայպ իթմէյէրէք տօղրուտան տօղրույա Գալաթատա Քօմիսիօն խանքն գարշըսընտա Նօմէրօ 9 Ղ. փ. Զոբուրեան մաղազասընա թէյրիֆ պուլուրուպ, մէղքիւր իքրամիյէ ադսիօնլարը վէ մալիւմաթը թամամէ ալապիլիրլէր։

Մաքսոնիա 1/10 հիսսէսի 25 ղրշ
Պրիւնվիք 1/8 » 16 »

Թարգա միւշթէրիլէրիմիզ խաթէր-իլէրի հիսսէլէրին պէտէլէրինի էմիրլէրի իլէ պիրլիքտէ կէօնտէրէճէքլէրի կիպի եալընըզ մալիւմաթ իսթէյէնլէր բօսթա իւճրէթի տախի կէօնտէրմէկի տիրլէր։

Գալաթատա Քօմիսիօն խանքն գարշըսընտա Ն· 9

Սարրաֆ
Ղ. փ. Զոբուրեան

16 դեկտ· 1883

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎԼՕՐԱ ՊՕՐՍԱՍԸ
Լօնտրա 7 Յունվար

Ինկլիզ էհսամը Ինկ· Լիր·	101-7/16
Օսմ. էհսամը աշլրար	03-11/16
» » գաբանար	03-3/4
Իսթիգրաղ 68	10-7/8
» 69	09-3/4
» 71	66-1/2
» 72	16-1/2
» 73	03-3/4
Օսմանլը Գանգասը	15-7/8
Ռուսիա իսթիգրաղը	84-1/8
Մըսըր տուդիմեթա հըրէ	66-3/8
» իսթիկրազը	89-1/4
Տաիրա Սանիէ (Մըսըր)	66-1/4
Լոչիլա իսթիգրաղը (Մըսըր)	37-
Մաճարիսթ· էհսամը 1877	100-
Գամբիս Բարիզ 3 այ վաղէ	-

Բարիզ 7 Յունվար

Ֆրանս· էհս· 3 % Ֆր·	76-10
» » % 5	106-47 1/2
Օսմ· էհսամը աշլրար	08-72 1/2
» » գաբանար	08-75
Իսթիգրաղ 65 Ֆր·	48-
» 69	-
» 73	45-
Բուսկի լըմէնարֆէրի	41-12 1/2
Օսմ· Գանգասը	647-50
Գրէկի Լիսնէ	542-50
Գրէկի Ֆոնտիէ	1255-
Լիսն ազսիոնը	1250-
Սուէշ ազսիոնը	1922-50
Ռուսիա 5 % 1877	91-
Իթալիա էհսամը	90-47 1/2
Մսրը Ֆոնտ· մութահրէ	151-25
Մաճարիսթան էհսամը	102-
Եունան 6 % 1879	-
Գամբիս 3 այ վաղէ	25-19

Վիէննա 7 Յունվար

Լօնտրա իրգէրինէ գամբիս	121-15
Բուսկի լըմէնարֆէրի	19-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ· ուս· տիւն ազ· գաբ·	09-31
Գաբ· սապահ աշլրար	09-23
Մըսըր մութահրէթ· գաբ·	72-23
Գաբ· սապահ աշլրար	74-15
Իսթիգրաղ 63 (մութահ)	58-
» 65	56-
» 69 (բինար	49-50
» 72 (Գանտիթրէ·)	16-75
» 73	44-
Բուսկի լըմէնարֆէրի	42-50
Վէ չգոճգնգի	8-
Բէբար Դրչ·	-
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-20
Աթամպոլ պանգասը	6-15
Օսմէթէ ժէնէրալ	3-37
Թրամվայ	2-95

ԱԳՋԷԼԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ· լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Բր·
Գէյազ մէհէտիյէ ֆարգը	108-
Մէթալիք »	100-10
Պէնիք »	103-
Ալթընըզ »	103-15
Գազը »	760-
Գայմէ	1350-
Ինկիլիզ լիրասը	110- 4
Ֆրանսըզ ալթունը	87-26
Բոլ	83-33
Գրէմիզ ալթունը	51-25
Գարպոն գայմէսի	9-36

ԻԼԱՆԱԹ

ՍԱԹԼԸԳ Է.Վ. Վ.Ի ՏԻՒՐԲԵԱՆ

Սուլթան Մէհմիտ ճիվարընտա Միսիսիր Սէճաիլտինէ մահալլէսինտէ իմարէթ սօղաղընտա 6 նումէրօլը հարէմ վէ սէլամլըգ 6 օտա վէ 2 սուֆա, 1 մաթպախ վէ 1գուլու իլէ հարէմ վէ սէլամլըգ հավլիէրի մալթա տէօղէմէլիվէ250ղրբա մըգտարը պաղչէի միւշթէմիլ պիր պապ խանէ իլէ ճուպալի եէնի գաբըսընտա վէ Հավուզը համամը գարուսընքն սաղ վէ սօլընտա վագը մահիյէ իքիսի 200 ղրշ իճար կէթիրմէքտէ պուլունան 2 պապ խանէ վէ տիւքքեան պիրլիքտէ վէ մէղքիւր խանէ պաշգաճա օլարագ, սահիպի էլինտէն սաթլըգ օլտուղլարընտան, զուհուր իտէճէք թալիպլէրին՝ Սուլթան Մէհմտէ Ալթունգատէ խամակ բաչա գօնաղընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

2—1

ԼՎԳԱՆԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Վ-ՐԻՈՒՆԸ ՈՒՄ-ԴԻՏ ԷՈՒՐԻՆԴԷՆ ՆԷԼԷՆ ԷՆ։

Լվգանքը Հիւմայուն խաղինէսի վարիտանթը ումումիյէ իտարէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզրիքը մահկիւլանթը 4 հաֆթա միւատէթ իլանը մուգատէմա նէէր օլունան կաղէթալար վէ էվրագը մախսուսէլէր վասէթասյլա իկանանթը պիլ իճրա իշպու մահկիւլանթն գըյմէթը մուխամէնէլէրի պէտէլը միւզայէտէլէրինէ թէգարրուպ իթմէյուպ զինատէճէ պահտ կէօրիւնմիւշ օլտուղունտան, թէքրար պիր հաֆթա տահա իլանը մէճլիսը իտարէ գարարը իգթիզասընտան պուլունմուշ օլմաղա պէրմուճիպը գարար իշպու 1299 սէնէսի քանունը էվվլինին 19ընճը բազար էրթէսի կիւնինտէն իթիբարէն 26ընճը բազար էրթէսի կիւնու թէքրար հուզուրը նէզարէթտէ միւզայէտէլէրի պիլ իճրա վէ էրթէսի սալը կիւնու 100տէ 3 վէ տահա զիատէ զամմ օլունուր իսէ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա քէյֆիյէթը թէֆվիզի Պապը Ալի ճանիպը սամիսինտէն արզ ու իսթիդան գըլընըպ, պէտէլը մուաճճէլէյէ մահսուպէն սուրէթ վէ սէրկի դապուլ օլունմայաճաղը 5ինճի տէֆա օլարագ իլան ու իսթաք օլունուր։

·· 67 ·· 2000 ·· 1200—(1) Ագսարայտա Գոմոնը Տէտէ մահալլէսինտէ Թէքէ սօղաղընտա տէֆթէրարը էնպապ Ռէճի էֆ· վագֆընտան թէրպիէն 112 զրա 12 բարմակ արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 ֆուֆա վէ պիր գուլու վէ 20 ղրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ 1 պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

·· 32 վէ 34 վէ 36 ·· 5002 ·· 3000 —Սթավրոզ գարիյէսինտէ վէ գարիյէի մէղքիւր ճատտէսինտէ Ապտուլլահ աղա վէ Մէհմէտ Շաքիր պէյ վագըֆլարընտան թէրպիէն 23 զրա արսատա ֆէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ միւլք մա կէտիք չէհրի 30 ղրշ· քիրալը պիր պապ տիւքքեան պիթիւն կէտիկիյէ վէ եթթիսալինտէ 32 վէ 30 նումէրօլու պագդալ վէ տուխանի տիւքքեանլարընքն չէհրի 27 ղրշ· քիրալը միւլքէրինին սիւլիւս հիսսէլէրի։

·· 11 ·· 2550 ·· 2500—Ասմա սալթընտա Թահմիս սօղաղընտա Զորումու էլհաճճ Մէհմէտ աղա վագֆընտան թէրպիէն 15 զրա արսատա վէ ֆէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ քեարկիր չէհրի 25 ղրշ· քիրալը պիր պապ գահվէ տիւքքեանքնքն նըսֆ հիսսէսի։

·· 48 ·· 2500 ·· 4000 —Տիվան եօլունտա Մօլլա Ալի էլ Ֆէնարի մահալլէսինտէ վէզիր խանը տէրունինտէ վէ թահթանիսինտէ թէրպիէն 80 զրա արսատա վէ պիր քէօմիւրլիկի միւշթէմիլ պիր պապ օտանքն նըսֆ հիսսէսի։

·· 9 ·· 700 ·· 1000 —Էյուպ Լնսարի գուրպինտէ իսլամ պէյ մահալլէսինտէ Զուլֆա սօղաղընտա 1 պուչուգ տէօնիւմ պիր գըթա թարանքն պիթիւնիւ։

·· 32 ·· 15000 ·· 10250 —Զարշուի քէպիրտէ Գալրագճրաբ պաչը ճատտէսինտէ թէրպիէն 40 զրա արսատա չէհրի 3 լիրա քիրալը քեարկիր պիր պապ պասմաճը տիւքքեանքնքն ըուպ հիսսէսի։

(1) Ճիւմլէլէրին պաղարընտա իլք հիզատտա պուլունան բագդամլար՝ մահլիլաթքն նիմէլօրլարը, իքինճի հիզատտաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի, վէ իւչունճի հիզատտաքիլէր՝ պէտէլը միւպայէալէրինի պիլսորմէքտէ տիրլէր։

ԱՄԷՐԻԿԱՆ ՕՐԿԱՆԼԱՐԸ

Պու տէֆա Ամէրիգանքն պիրինճի ֆապրիգասընտան 3 ճէսիմ օրկանլար կէլմիշ օլտըգընտան, խթէյնլէր եէնի—ճամիտ 12 նումէրօլու Լճզախանէի Էրճիասա միւրաճաաթ իտէպիրլէր։

Լ.ՃԶԱԽԱՆԷԻ ԷՐՃԻԱՍ

Վէ դ-ԷԷ Ե-ԷԸ ԳԷԲ-ՈՈ-

Եէնի ճամիտ Բօսթախանէ գարշըսընտա 12 նիմէրօլու Այլահվերտան իսմի իլի մաարուֆ օլան էճզախանէ՝ պու տէֆա «Լճզախանէի Էրճիասա» նամը իլէ տէվամ իթմէքտէ օլուպ, պու տէֆա Նօրվէկիանքն էն ալէա պալըգ եաղլարընտան քիւլլէթլիճէ ճէլպ իթմիշ օլուպ, օգգա վէ ֆըչը իլէ ֆիրուխթ իթմէքտէ օլարը կկպի, հէր նէվ մուալիճէլէր վէ գօնեագլար, Ֆին, շամբանեա չիչէ վէ սանտրգլար իլէ սաթմագտա օլտըղընը բաղպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։

Մէղքիւր էճզախանէտէ Տօգ· Տաարեան հէր կիւն սապահլարը վէ Տօգ· Ալվաղան հէր կիւն ագշամլարը պուլունմագտա տրրլար։

Գ-ԷՐԻ ՃՐՐԻԵ-ԱՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԱՍՏՎԱԾԱՏՈՒՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԳԱՂԹԱՊԱՏ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԱՅՍՈՒՆ ԱՌՆՈՒԹԵԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԱՅՍՈՒՆ ԱՌՆՈՒԹԵԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՎ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՄԱՐԳԱՐԷ ՎԷ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՄԷՐԳԷԶ
ՏՐՐՕԿԸՐԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ
ՍԹԱՄՊՈԼՍԱ ԵԷՆԻ-ՃԱՄԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 35 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

Իշպու գատիմ Տրօկբրի Մէրքէզ Էճզախանէսինտէ ֆիյաթը միւթէտիլէ իլէ ճէնը սլատան վէ մամուլաթը մէրղուպէտէն օլարագ,

Մամուլաթը քիմեէվիյէ վէ մուալէճաթ վէ էտվիյէի միւթէնէվիյէ,

Վէ Նօրվէկիանքն պալըգ եաղը,
Վէ խարիս գընագրնա սօղիաթօսը,
Վէ հէր նէվ բայէհալը զամկ արագի բասթիլեալարը,
Վէ հէր ճընատան ալէա գօնեագ,
Վէ գընագընալը վէ չէլիքլի էնվաի չարապար,
Վէ հէր պիր տիւրլիւ մատէն սուլարը վէ էճզաճը ալաթ ու էտվաթը,
Վէ ֆօթօկրաֆիա լէվազիմաթը

պուլունտուղը, վէ մինէլ գատիմ քէսպը մաարուֆիյէթ իթմիշ օլան իշպու մազազատա թէէհարէթը լայըգա վէ սիւրաթը միւմքինէ իլէ վէրիլէն էմրէ թէմամի միւթապագաթ օլունարագ, մուալէճաթքն թէրթիպ ու իմալ օլունմաղը միւշթէրիլէրինէ վէ ումումի էհալիի պէլսէյէ իլան օլունուր։

ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ
ՏԷՐՕՋԹՕՍՆԻ

ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ
ՏԷՐՕՋԹՕՍՆԻ

Սթամպոլտա Եէնի ճամիտէ Բօսթախանէի Ամիրէ գարշըսընտա պուլունան էճզախանէմիզի վէ պալըգ եաղը տէրօգիթօմիզը պու տէֆա Լալէլի ճամիի շէրիֆի գարշընտա 15 նումէրօլը մաղազայա նագլ իթմիշ օլտուղումուզու, վէ երինէ պէրվէճէը սապգ Լվրօքանքն էն էյի ֆապրիգալարընտան թազէ իլաճյարը կէթիրտիյիմիզի, վէ պալըգ եաղընը նօրվէկկա մալի օլմագ իւրէ օգգա վէ շիչէլէր իլէ սաթմագտա օլտուղումըզը իլան իտէրիզ։

Պինանէն ալէյհ Սթամպոլտա Եէնի ճամիտէ Բօսթախանէ գարշըսընտագի էճզախանէմիզի շիմտիյէ գատար թէչրիֆ իտէն միւշթէրիլէրիմիզ, պունտան պէօյլէ պալատէ մուհարրէր Լալէլիտէ 15 նումէրօ իլէ մուրագգամ էճզախանէմիզէ միւրաճաաթ էյլէտիքլէրինտէ, թազէ վէ Լվրօքա ֆապրիգալարընքն էյի ճինս իլաճլարընտան բէչէթալարը եարըլաճաղը պէյան օլունուր։

ՖԻՑԱԹ ԷՀՎԱԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԼԼԱՀՎԵՐԴԵԱՆ

ԼԻԳԻՏԱՍԻՕՆ

Ժ. ՊԼՕԳ ՎԷ Է.ՎԼԱՏԸ Ա. ՊԼՕԳ
ԹԻՃԱՐԷԹՏԷՆ ՎԱԶ ԿԷՃԻԼԷՃԷԿԻ
ԻՋԻՒՆ ՄԷԶԱՏ

Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա—245
(Խրիսթաքի չարշըսընքն գարշըսընտա)

Պիր գաչ հաֆթատան խիթամ պուլաճագ օլան իշպու մէզատատան տա ԶԱԲՈՒԳ ԻՏՈՒՊ ԻՍԹԻՃԱՏԻ ԻՏԻՆԻՋ։

ՍՕՆ ՄԻԶԱՏ

Բազար կիւնէրի ալաֆր· սաաթ 10տան էօյլէնէ, վէ ճումաա կիւնէրի էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2տէն 4է գատար վագը օլուր։

Գալան էմթաայը թօրտան սաթմագ իչիւն բազարլըղա կիրիչիլէճէք տիր։

Պէյօղլու վէ Գալաթատայի մազազալարընքն թագըմիրը սաթլըգ տրը։

Եիրմինճի մէզատ՝ էսնիմիզատէքի ճումաա կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 2տէն 4է գատար վուգու պուլաճագ տրը։

ԳՐԱՌԻՍ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ՎԷ ՇԻՐԲԻԹԻ

1867տէ Բ-ՐԷԼԼԷ Է-Ը-Ը-Ա ԷԼ-ԼԷ ՈՐ-ԴԻ ՖՈ-ԼԷ ՀՈ-ԼԸՐԸ Է-Ի-Ն Ֆ-ԳՐԷՖ-Ի Դ-Ի-Լ-Է ՎԷՐԷՄԷ ՈՒԷ։

Ֆ-Ա-Ի-Ն Ֆ-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի Հ-Ա-Ի-Ի-Ի-Ի Ի-Ի-Ի-Ի-